

Broj: 01-50-1-15-8/20

Veza: 01-02-1-728/20

Sarajevo, 20. 5. 2020.

DOM NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE
n/r Dragana Čovića, predsjedatelja

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLIJENO: 21-05-2020			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

Na 8. sjednici, održanoj 15., 19. i 20. svibnja 2020., Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio je po hitnom postupku, u skladu s člankom 133. Poslovnika Zastupničkog doma („Službeni glasnik BiH“, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, čiji je predlagatelj zastupnik Denis Zvizdić.

Zastupnički dom usvojio je i zaključak koji glasi: „Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH dostavlja Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost i traži njegovo razmatranje po hitnom zakonodavnom postupku, u skladu s člankom 124. Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 58/14, 88/15, 96/15 i 53/16).“

U skladu s člankom 128. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma, u privitku Vam dostavljam navedeni prijedlog zakona radi razmatranja i usvajanja.

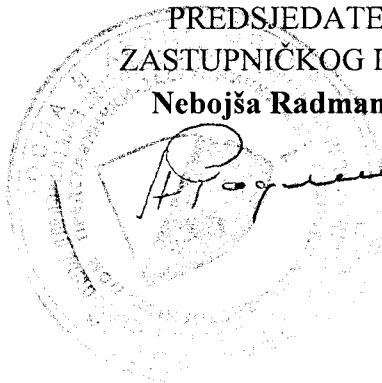
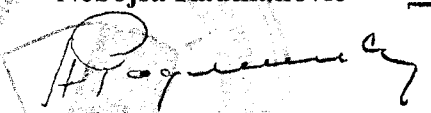
Privitak: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

PREDSJEDATELJ
ZASTUPNIČKOG DOMA
Nebojša Radmanović

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Zastupničkog doma, održanoj __. __. 2020. godine, i na __. sjednici Doma naroda, održanoj __. __. 2020. godine, usvojila je

ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) iza članka 39. dodaje se novi članak 39a., koji glasi:

"Članak 39a.

Donošenje privremene odluke o pomijeranju roka za podnošenje prijave za plaćanje PDV-a i plaćanje poreza

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može, u cilju ublažavanja učinaka ekonomske krize i drugih poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine, donijeti privremenu odluku o pomijeranju roka za podnošenje prijave za plaćanje PDV-a iz članka 39. stavka (2) ovoga Zakona, do posljednjeg radnog dana u mjesecu, na razdoblje koje ne može biti dulje od 90 dana.

U slučaju potrebe, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može produljiti rok iz stavka (1) ovog članka na dodatnih 90 dana."

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNA OSNOVA ZA USVAJANJE ZAKONA

Ustavna osnova za usvajanje Zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost sadržana je u odredbi članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za **“donošenje zakona koji su potrebni za provedbu odluka Predsjedništva ili za izvršenje funkcija Skupštine po ovom Ustavu”**.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U ožujku 2020. godine Bosna i Hercegovina se, podjednako kao regija, Europska unija i čitav svijet, suočila s posljedicama ekonomske krize nastale kao rezultat globalne pandemije koronavirusa (COVID-19). Ekonomska kriza nastala je uslijed znatnog smanjenja opsega gospodarstke aktivnosti, obustave i zabrane rada određenih gospodarskih djelatnosti te općeg smanjenja i obustave protoka ljudi, roba i kapitala, što je bilo nužno kao mjera suočavanja s pandemijom. U vezi s tim, **Međunarodni monetarni fond već je izvijestio svjetsku javnost da će globalna pandemija koronavirusa (COVID-19) izazvati pad globalnog BDP-a u ovoj godini, te da je svijet već zakoračio u recesiju, potencijalno goru od one iz 2009. godine.**

Jedan od najizraženijih problema s kojima se Bosna i Hercegovina kao i ostatak svijeta susreće je pad likvidnosti, nastao uslijed zastoja i smanjenja prometa, a daljnje inteziviranje i porast nelikvidnosti mogli bi ugroziti i funkcioniranje financijskog sustava Bosne i Hercegovine, gubitak radnih mjesta, čak i gašenje određenih gospodarskih djelatnosti. Iz procjene makroekonomskih analitičara u tijelima institucija Bosne i Hercegovine, kao i razgovora s udrugama poslodavaca i gospodarskim komorama, proizlazi primjetan problem nemogućnosti poduzeća i drugih gospodarskih subjekata da naplate značajan iznos izdanih računa u ožujku 2020. godine, što će se, kao posljedica ekonomske krize, vjerojatno nastaviti sve dok traje pandemija i izvjesno vrijeme potom.

Dakle, osnovni *ratio* za donošenje ovoga zakona jest pokušaj amortiziranja ekonomskih udara na gospodarske subjekte u Bosni i Hercegovini i njihove djelatnike, s obzirom na to da će oni biti najpogođeniji ekonomskom krizom uzrokovanom globalnom pandemijom koronavirusa (COVID-19). Također, cilj je omogućiti normalno poslovanje poduzeća i gospodarskih subjekata u Bosni i Hercegovini i na taj način olakšati im opstanak na tržištu u ovim teškim vremenima i za gospodarstvo i za sve građane u Bosni i Hercegovini. Ukoliko ovo zakonsko rješenje bude u primjeni, omogućit će da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može djelovati u svim budućim potencijalnim krizama i izvanrednim situacijama u cilju ublažavanja učinaka ekonomske krize i drugih poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine, što će posve sigurno biti od koristi i za gospodarske subjekte i za građane Bosne i Hercegovine.

III. RAZLOZI ZA HITNI POSTUPAK

Prilikom pripreme ovoga prijedloga zakona, u cijelosti je postupljeno u skladu s člankom 133. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 79/14, 81/15, 97/15 i 78/19), jer su ispunjena oba alternativna uvjeta za hitnost postupka: riječ je o Prijedlogu zakona visokog stupnja hitnosti i jednostavno formuliranom, tako da se može razmatrati u jednom čitanju.

Kako je već rečeno, trenutačno se Bosna i Hercegovina, kao i cijeli svijet, bori sa suzbijanjem globalne pandemije koronavirusa (COVID-19), te poduzimanje hitnih ekonomskih mjera, pored već provedenih zdravstvenih mjera, jest prioritet za sve institucije vlasti i ovakve mjere, čiji je cilj olakšati posljedice globalne pandemije, treba razmatrati bez bilo kakve odgode.

IV. NAČELA NA KOJIMA JE PRIJEDLOG ZAKONA UTEMELJEN

Ovaj prijedlog zakona utemeljen je na načelima: **hitnosti, zakonitosti, pravednosti, učinkovitosti, solidarnosti i društvene odgovornosti.**

U vezi s tim, u članku 1. Prijedloga zakona predviđa se mogućnost da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, kao izvršno tijelo vlasti koje najučinkovitije može pratiti poremećaje u gospodarstvu Bosne i Hercegovine¹, u cilju ublažavanja učinaka ekonomske krize i drugih poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine, može donijeti odluku o privremenoj odgodi roka za plaćanje poreza na dodanu vrijednost (PDV) na zadnji radni dan u mjesecu, za prethodni mjesec. Ovaj rok bi se primjenjivao u razdoblju ne duljem od 90 dana, a po potrebi i u slučaju produljenja učinaka ekonomske krize, mogao bi se produljiti na dodatnih 90 dana. Procjenu poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine, ovisno o globalnim tokovima, kao i dodatnu potrebu za produljenjem roka, u skladu s ovim zakonom davat će Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i druge nadležne institucije Bosne i Hercegovine.

U članku 2. precizirano je da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

¹ To je osnovni razlog zašto je predloženo da Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donosi odluku o privremenoj odgodi roka za plaćanje poreza na dodanu vrijednost (PDV), jer Vijeće ministara BiH ima nadležnost i mehanizme za praćenje ekonomskih tokova na razini institucija Bosne i Hercegovine, a osim toga Vijeće ministara BiH jedino je u mogućnosti cijeliti stanje naročite potrebe i situacije u kojima može doći do negativnih posljedica po gospodarstvo Bosne i Hercegovine (npr. samo Vijeće ministara BiH, prema Okvirnom zakonu o zaštiti i spašavanju, može proglašavati stanje prirodne ili druge nesreće, što je i učinjeno nakon proglašenja globalne pandemije koronavirusa COVID-19).

V. PROCJENA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva. Predloženim Zakonom ne umanjuju se javni prihodi institucija Bosne i Hercegovine, već se samo prolongira rok za podnošenje prijave PDV-a u iznimnim slučajevima, o čemu će posebnu odluku za svaku pojedinačnu situaciju, u najboljem interesu građana i gospodarstva Bosne i Hercegovine, donijeti Vijeće ministara BiH. U redovitom režimu funkcioniranja institucija Bosne i Hercegovine, kada ne postoje vidljivi poremećaji u gospodarstvu, primjenjivat će se članak 39. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, kao i dosad.

ODREDBA ZAKONA KOJA SE DOPUNJUJE

Prijedlogom zakona o dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", br. 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17) se iza članka 39. koji glasi:

"Članak 39.

Podnošenje prijave za plaćanje PDV-a i plaćanje poreza

Obveznici su dužni navesti svoju obvezu PDV-a, obračunatu za određeno porezno razdoblje, u mjesečnoj prijavi PDV-a.

Prijavu iz stavka 1. ovog članka obveznik podnosi do desdetog u mjesecu po isteku poreznog razdoblja.

Obveznik podnosi prijavu PDV-a bez obzira je li obvezan platiti PDV u razdoblju za koje je prijava podnesena.

Prijava PDV-a sadrži sve potrebne podatke za obračun porezne obveze obveznika.

Osobe iz Poglavlja III. ovog zakona, koje podliježu obvezi plaćanja PDV-a, također plaćaju PDV u rokovima iz stavka 2. ovog članka.

Za uvoz dobara, PDV koji dospijeva na njih obračunava se, naplaćuje i plaća sukladno zakonskim propisima koji se odnose na naplatu carinskih i drugih davanja koja dospijevaju prilikom uvoza.

Oblik i sadržaj prijave PDV-a propisuje UNO prema propisima donesenim prema ovome zakonu."

dodaje novi članak 39a., koji glasi:

"Članak 39a.

Donošenje privremene odluke o pomijeranju roka za podnošenje prijave za plaćanje PDV-a i plaćanje poreza

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može, u cilju ublažavanja učinaka ekonomske krize i drugih poremećaja u gospodarstvu Bosne i Hercegovine, donijeti privremenu odluku o pomijeranju roka za podnošenje prijave za plaćanje PDV-a iz članka 39. stavka (2) ovog zakona, do posljednjeg radnog dana u mjesecu, na razdoblje koje ne može biti dulje od 90 dana.

U slučaju potrebe, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine može produljiti rok iz stavka (1) ovog članka na dodatnih 90 dana."

ZAKON O POREZU NA DODANU VRIJEDNOST

(Neslužbeni pročišćeni tekst¹)

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Teritorijalna primjena

Ovim se zakonom uvodi obveza i regulira se sustav plaćanja poreza na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV) na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Teritorij Bosne i Hercegovine čini teritorij koji se nalazi pod suverenitetom Bosne i Hercegovine, uključujući i zračni prostor i morsko područje koje se, prema državnom i međunarodnom zakonu, nalazi pod suverenitetom ili jurisdikcijom Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

Raspodjela prihoda po osnovi PDV-a

Sustav raspodjele i metoda izračunavanja udjela prikupljenih prihoda po osnovi PDV-a uređuju se Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda, prema kriterijima utvrđenim u članku 21. stavak 3. toč. (i), (ii) i (iii) Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini.

II - PREDMET OPOREZIVANJA

Članak 3.

Predmet oporezivanja

PDV se, sukladno odredbama ovoga zakona, plaća:

1. na promet dobara i usluga (u daljnjem tekstu: promet dobara i usluga) koje porezni obveznik, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, izvrši na teritoriju Bosne i Hercegovine uz naknadu;
2. na uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu.

III - PROMET DOBARA I USLUGA

Članak 4.

Promet dobara

Promet dobara je, u smislu ovoga zakona, prijenos prava raspolaganja na stvarima (u daljnjem tekstu: dobra) osobi koja tim dobrima može raspolagati kao vlasnik.

Dobrima se smatraju i voda, električna energija, plin, toplotna energija ili slično.

Prometom dobara, u smislu ovoga zakona, smatra se i:

1. prijenos prava raspolaganja na dobrima uz naknadu temeljem odluke državnog organa, organa lokalne samouprave ili temeljem zakona;

¹ Neslužbeni prečišćeni tekst sadrži: Zakon o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj 9/05); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj 35/05) - **označen podebljanim slovima**; Zakon dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj 100/08) - *označen kosim slovima*; Zakon o izmjeni zakona o porezu na dodanu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj 33/17) - označen podvučenim slovima.

2. isporuka dobara po ugovoru temeljem kojeg se plaća provizija pri prodaji ili kupnji dobara;
3. isporuka dobara temeljem ugovora o iznajmljivanju na određeno razdoblje temeljem kupoprodajnog ugovora s odgođenim plaćanjem kojim je predviđeno da se pravo vlasništva prenosi najkasnije otplatom posljednjeg obroka;
4. prijenos prava raspolaganja na novosagrađenim građevinskim objektima ili ekonomski djeljivim cjelinama u okviru tih objekata (u daljnjem tekstu: objekti);
5. prijenos poslovne imovine poreznog obveznika od strane ovlaštene osobe, uključujući likvidatore, stečajne upravnike i nadzornike, osim slučajeva iz stavka 2. članka 7. ovoga zakona;
6. uporaba dobara poreznog obveznika u vanposlovne svrhe;
7. razmjena dobara za druga dobra ili usluge.

Članak 5.

Uporaba dobara u vanposlovne svrhe

Kada dobra koja čine dio njegove poslovne imovine porezni obveznik koristi u privatne svrhe ili u privatne svrhe svojih zaposlenika, odnosno kada dobrima raspolaže besplatno ili uz smanjenu naknadu, ili koristi robu u svrhe koje nisu povezane s njegovim poslovnim djelatnostima, te ako se PDV na dobra koja su u pitanju ili njihove sastavne dijelove može u cijelosti ili djelomično odbiti, takva uporaba ili raspolaganje smatra se prometom dobara izvršenim uz naknadu.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ne smatra se prometom dobara uz naknadu:

1. besplatno davanje poslovnih uzoraka kupcima ili budućim kupcima u uobičajenim količinama za tu namjenu, pod uvjetom da ih ti kupci ili potencijalni kupci ne stave u prodaju, odnosno da su u obliku koji onemogućava njihovu prodaju;
2. davanje darova male vrijednosti u svrhu unapređivanja poslovne djelatnosti poreznog obveznika, ako se oni daju samo povremeno i ako se ne daju istim osobama.

Darovima male vrijednosti, u smislu stavka 2. točke 2. ovoga članka, smatraju se darovi čija pojedinačna cijena ne prelazi 20,00 KM.

Članak 6.

Uporaba osobno proizvedenih dobara, promjena svrhe i zadržavanje dobara nakon prestanka poslovanja

Prometom dobara uz naknadu smatra se i:

1. stavljanje u osobnu uporabu dobara koje porezni obveznik proizvodi, izgrađuje, obrađuje, kupuje ili uvozi u okviru obavljanja svojih poslovnih djelatnosti;
2. korištenje dobara za koja je ulazni porez u cijelosti ili djelomično odbijen a koja porezni obveznik u cijelosti ili djelomično koristi u svrhe obavljanja djelatnosti koje su oslobođene od plaćanja PDV-a;
3. zadržavanje dobara nakon prestanka obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka registriranja, a za koja je ulazni porez u cijelosti ili djelomično odbijen.

Prometom dobara uz naknadu smatra se i prodaja ili iznajmljivanje zgrada koje je porezni obveznik izgradio od osobnih sredstava i na osobnom ili iznajmljenom zemljištu (gradilištu).

Izgradnja zgrada, u smislu stavka 2. ovoga članka, znači svaku izmjenu ili renoviranje osobnih ili iznajmljenih zgrada poreznog obveznika u vrijednosti većoj od 10.000,00 KM. Odredbe stavka 2. ovoga članka odnose se i na zgrade koje porezni obveznik izgradi radi unapređivanja njegovih gospodarskih djelatnosti.

Članak 7.

Prijenos imovine poreznog obveznika

Prijenosom dobara uz naknadu smatra se prijenos sveukupne ili dijela imovine poreznog obveznika, ako je ulazni porez moguće u cijelosti ili djelomično odbiti, kada je ta imovina kupljena, proizvedena ili na drugi način stečena.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ne smatra se prometom dobara uz naknadu prijenos cjelokupne ili dijela imovine poreznog obveznika, koja tvori zaseban poslovni subjekt, sa ili bez naknade, ili kao ulog, ako je stjecatelj porezni obveznik ili tim stjecanjem postane porezni obveznik i ako produlji obavljati istu gospodarsku djelatnost, pod uvjetom da kupac ima mogućnost dobiti istu stopu za odbijanje ulaznog poreza kao prodavatelj.

Odredbe stavka 2. ovoga članka primjenju se bez obzira je li prijenos izvršen uz novčanu ili neku drugu naknadu.

Prodavatelj poslovne imovine dužan je, u roku od osam dana od dana prodaje, izvijestiti Upravu za neizravno oporezivanje (u daljnjem tekstu: UNO) o identitetu novoga vlasnika poslovne imovine i iznosu koji je plaćen za nju.

Članak 8.

Promet usluga

Prometom usluga, u smislu ovoga zakona, smatraju se svi poslovi i radnje izvršene u okviru obavljanja gospodarske djelatnosti, a koji ne čini promet dobara iz čl. 4. - 7. ovoga zakona.

Prometom se usluga smatra:

1. prijenos i ustupanje autorskih prava, патената, licencija, zaštitnih znakova, kao i drugih imovinskih prava (u daljnjem tekstu: imovinska prava);
2. pružanje usluga uz naknadu temeljem odluke državnog organa, organa lokalne samouprave ili temeljem zakona;
3. pružanje usluga koje porezni obveznik bez naknade izvrši u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih osoba;
4. razmjena usluga za druga dobra ili usluge.

Članak 9.

Korištenje usluga u vanposlovne svrhe

Prometom usluga uz naknadu smatra se i:

1. uporaba dobara, koja čine dio poslovne imovine, za vanposlovnu uporabu poreznog obveznika, zaposlenih ili drugih osoba, kada je PDV na takva dobra moguće u cijelosti ili djelomično odbiti;
2. pružanje usluga koje porezni obveznik izvrši bez naknade ili uz smanjenu naknadu u vanposlovne svrhe osnivača, zaposlenih i drugih osoba ili u svrhe koje nisu povezane s njegovim poslovanjem; i

3. pružanje usluga koje porezni obveznik obavlja u svrhe njegova poslovanja, kada PDV na takvu uslugu, da je pruža drugi porezni obveznik, ne bi bilo moguće u cijelosti odbiti.

Članak 10.

Obavljanje usluga u svoje ime a za račun druge osobe

Kada porezni obveznik obavlja usluge u svoje ime a za račun druge osobe, smatra se da je istodobno i sam primio i pružio te usluge.

Stavak 2. članka 7. na sličan se način primjenjuje na pružanje usluga.

Članak 11.

Uvoz dobara

"Uvoz dobara" je svaki unos dobara u carinsko područje Bosne i Hercegovine.

PDV se obračunava na sva dobra koja se uvoze.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, PDV se ne obračunava na dobra za koja je odmah po unošenju u Bosnu i Hercegovinu dano odobrenje za privremeno uskladištenje, carinski odobreni postupak ili uporabu dobara prema članku 30. stavak 1. točka 2. ovoga zakona, a za koja je pokrenut postupak privremenog uvoza uz oslobađanje od plaćanja uvoznih poreza, odnosno carinski postupak prijevoza.

IV - POREZNI OBVEZNICI

Članak 12.

Definicije

Porezni je obveznik svaka osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost.

Pod pojmom djelatnosti se, u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva djelatnost proizvođača, trgovca ili pružatelja usluga koja se obavlja s ciljem ostvarenja prihoda, uključujući i djelatnosti eksploatacije prirodnih bogatstava, poljoprivrede, šumarstva i profesionalnih djelatnosti.

Pod "privrednom djelatnošću" podrazumijeva se iskorištavanje imovine ili imovinskih prava u svrhu ostvarenja prihoda.

Obveznik je osoba u čije ime i za čiji se račun obavlja promet dobara, odnosno usluga ili uvoz dobara.

Obveznik je i osoba koja obavlja promet dobara, odnosno usluga ili uvoz dobara u svoje ime, a za račun druge osobe.

Država i njezini organi, entitetski organi, organi Distrikta i lokalne samouprave, kao i pravne osobe utemeljene sukladno zakonu s ciljem obavljanja poslova iz djelokruga organa uprave, ne smatraju se obveznicima u smislu ovoga zakona ako obavljaju promet dobara i usluga u okviru djelatnosti i transakcija u koje ulaze kao organi uprave.

Organi iz stavka 6. ovoga članka smatraju se obveznicima ako obavljaju promet dobara i usluga a takav promet dobara i usluga ili transakcije obavljaju se kao konkurencija tvrtkama u privatnom vlasništvu.

Članak 13.

Osobe koje podliježu plaćanju PDV-a

Osobe koje, u smislu ovoga zakona, podliježu plaćanju PDV su:

1. obveznici koji obavljaju promet dobrima ili uslugama na koje se obračunava PDV;
2. porezni zastupnik kojeg odredi obveznik koji u Bosni i Hercegovini nema sjedište niti stalnu poslovnu jedinicu, a koji obavlja promet dobara i usluga u Bosni i Hercegovini;
3. primatelj usluga nabavljenih prilikom unapređivanja poslovanja, ako pružatelj usluga, koji nema sjedište u Bosni i Hercegovini, iz točke 2. ovoga stavka, ne odredi poreznoga zastupnika;
4. svaka osoba koja u fakturi ili drugom dokumentu koji služi kao faktura (u daljnjem tekstu: faktura) iskaže PDV, a koja, sukladno ovom zakonu, nije dužna obračunati i uplatiti PDV;
5. u slučaju uvoza: primatelj dobara, odnosno carinski dužnik utvrđen sukladno carinskim propisima; i
6. primatelj dobara i usluga povezanih s izgradnjom nepokretne imovine prema Poglavlju XII. ovoga zakona.

V - MJESTO OPOREZIVANJA

Članak 14.

Mjesto prometa dobara

PDV se obračunava, naplaćuje i plaća na mjestu prometa dobrima i uslugama, a Bosna i Hercegovina smatra se jednim mjestom za obavljanje prometa.

Za mjesto prometa dobrima smatra se da je u BiH ako je to mjesto:

1. gdje se dobra nalaze u trenutku slanja ili prijevoza do primatelja ili, prema njegovu nalogu, do treće osobe, ako dobra šalje ili prevozi isporučitelj, primatelj ili treća osoba, prema njegovu nalogu;
2. ugradnje ili montaže dobara, ako se ona ugrađuju ili montiraju od strane isporučitelja, primatelja ili, prema njegovu nalogu, od strane treće osobe;
3. gdje se dobra nalaze u trenutku isporuke, ako se dobra isporučuju bez otpreme, odnosno prijevoza;
4. gdje dobra ulaze u carinsko područje Bosne i Hercegovine.

Članak 15.

Mjesto prometa usluga

Za promet usluga smatra se da je izvršen u BiH:

1. ako obveznik ima stalno boravište u BiH iz kojeg se pružaju usluge ili,
2. ako obveznik, u nedostatku takvoga mjesta, ima stalnu adresu ili uobičajeno mjesto stanovanja u BiH.

Uz odredbe stavka 1. ovoga članka, mjestom gdje se obavlja takav promet usluga smatra se da se nalazi u BiH kada se radi o mjestu:

1. gdje se nalazi nepokretna imovina, ako se radi o pružanju usluge koja je neposredno povezana s tom nepokretnom imovinom, uključujući djelatnost posredovanja i procjene vrijednosti u svezi s tom nepokretnom imovinom, kao i projektiranje, pripremu i izvođenje građevinskih radova i nadzor nad njima;
2. gdje se obavlja prijevoz, a ako se prijevoz obavlja i u Bosni i Hercegovini i u inozemstvu (u daljnjem tekstu: međunarodni transport), odredbe ovoga zakona primjenjuju se samo na onaj dio prijevoza izvršen u Bosni i Hercegovini;

3. gdje je usluga stvarno izvršena, ako se radi o:

- a) sporednim uslugama u području transporta, kao što su utovar, istovar, pretovar i slične usluge;
- b) uslugama iz područja kulture, umjetnosti, obrazovanja i znanosti, športa, zabavno-estradnim i sličnim uslugama, uključujući usluge organiziranja manifestacija, kao i s njima povezane usluge;
- c) uslugama procjene vrijednosti pokretne imovine;
- d) uslugama izvršenim na pokretnoj imovini.

4. gdje primatelj usluge obavlja djelatnost, ima stalno sjedište, ispostavu, stalnu adresu ili uobičajeno prebivalište, ako se radi o uslugama:

- a) prijenosa, ustupanja, propuštanja i stavljanja nekome na raspolaganje imovinskih prava, autorskih prava, prava na patente, licencije, zaštitnih znakova i drugih prava intelektualne svojine;
- b) reklamiranja;
- c) savjetnika, inženjera, odvjetnika, revizora, računovođa, tumača, obradbe podataka i davanja podataka;
- d) preuzimanja obveze da se u cijelosti ili djelomično odustane od obavljanja neke djelatnosti ili korištenja nekog prava;
- e) bankarskim, financijskim uslugama i uslugama u području osiguranja i reosiguranja, osim iznajmljivanja sefova;
- f) stavljanja osoblja na raspolaganje;
- g) pružanja telekomunikacijskih usluga, što znači prijenos, emitiranje ili prijam znakova, signala, teksta, slika, zvukova ili informacija putem kabelskih, optičkih ili drugih elektromagnetnih sustava, uključujući i pravo na korištenje takvoga prijenosa, emitiranja ili prijama;
- h) iznajmljivanja pokretnih stvari, osim prijevoznih sredstava;
- i) posredovanja prilikom pružanja usluga iz podtoč. a) do h).

5. Ako usluge iz točke 4. ovoga članka pruža obveznik koji ima sjedište ili prebivalište u BiH za primatelja usluga koji nema svoje sjedište ili prebivalište u BiH, mjestom pružanja usluga smatra se mjesto gdje primatelj usluge ima sjedište svoga poduzeća ili boravište.

Članak 16.

Posebna pravila

UNO, radi izbjegavanja duplog oporezivanja ili neoporezivanja, može u preciziranim slučajevima odrediti mjesto pružanja usluga za usluge iz članka 15. stavak 2. točka 4, kao i za usluge iznajmljivanja prijevoznih sredstava.

VI - NASTANAK POREZNE OBVEZE

Članak 17.

Opće

Porezna obveza nastaje u momentu kada se izvrši jedna od sljedećih radnji, koja god bude najranija:

- 1. isporuka dobara ili obavljanje usluga;

2. izdavanje fakture sukladno ovom zakonu;
3. plaćanje ili djelomično plaćanje izvršeno prije izdavanja fakture;
4. nastanak obveze plaćanja carinskoga duga kod uvoza dobara, a ako te obveze nema, u momentu kada bi nastala obveza plaćanja tog duga.
5. za promet dobrima i uslugama prema čl. 5, 6. i 9, nakon isteka poreznog razdoblja za vrijeme kojeg je izvršen promet; i
6. za svaku izmjenu u poreznoj osnovici prema članku 20, kada se izda faktura ili drugi dokument.

Članak 18.

Nastanak porezne obveze na promet dobara

Porezna obveza na promet dobara nastaje:

1. u momentu otpreme ili početka prijevoza dobara primatelju ili trećoj osobi, prema nalogu isporučitelja, primatelja ili treće osobe o kojoj se radi;
2. u momentu preuzimanja vlasništva nad dobrima od strane primatelja u slučaju ugradnje ili montaže dobara od strane isporučitelja ili, prema njegovom nalogu, treće osobe;
3. u momentu prijenosa prava raspolaganja na dobrima primatelju, ako se dobra isporučuju bez otpreme, odnosno prijevoza;
4. u momentu očitavanja stanja primljene vode, električne energije, plina ili toplotne energije s ciljem obračuna potrošnje;
5. u momentu uvoza dobara u carinsko područje Bosne i Hercegovine.

U slučajevima iz st. 2. i 3. članka 11, PDV postaje zaračunljiv kada dobra više ne podliježu carinski odobrenom postupanju.

Iznimno od odredaba stavka 1, točke 5. i stavka 2. ovoga članka, kada uvezena dobra podliježu carinskim dažbinama ili drugim dažbinama s podjednakim učinkom, PDV se obračunava u momentu kada bi obveza naplate uvoznih dažbina nastala da je tako propisano.

Odredbe stavka 1. ovoga članka odnose se i na djelomične isporuke dobara.

Djelomične isporuke iz stavka 4. ovoga članka postoje ako je za isporuku određenih dijelova ekonomski djeljive cjeline posebno ugovorena naknada.

Članak 19.

Nastanak porezne obveze na pružanje usluga

Usluga se smatra pruženom u momentu kada je izvršeno pojedinačno pružanje usluge.

Ako se za pružanje usluga izdaju periodične fakture, za promet usluga smatra se da je završen posljednjeg dana razdoblja za koji se izdaje faktura.

Djelomična se usluga smatra završenom u momentu kada je okončano pružanje tog dijela usluge.

Djelomična usluga iz stavka 3. ovoga članka postoji ako je za određene dijelove ekonomski djeljive usluge posebno ugovorena naknada.

VII - POREZNA OSNOVICA

Članak 20.

Porezna osnovica kod prometa dobara i usluga

Porezna osnovica (u daljnjem tekstu: osnovica) prometa dobara i usluga jeste oporezivi iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik primi ili treba primiti za isporučena dobra ili pružene usluge, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cijenom tih dobara ili usluga, u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

U osnovicu se obračunavaju i:

1. trošarina, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV-a;
2. svi sporedni troškovi koje obveznik obračunava primatelju dobara i usluga (provizije, troškovi pakiranja, prijevoza, osiguranja i drugi izvanredni troškovi koje isporučitelj obračunava kupcu);
3. bilo koji iznosi koji se obračunavaju na povratnu ambalažu;
4. bilo koji troškovi priključivanja, naknade za ugradnju i drugi iznosi koji se obračunavaju kupcu od strane isporučitelja dobara ili davatelja usluga kao uvjet da se izvrši promet dobara i usluga.

Ako naknada ili dio naknade nije plaćen u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrijednost tih dobara i usluga u momentu njihove isporuke, u koju nije uključen PDV.

Pri razmjeni dobara i usluga, osnovicom se smatra vrijednost dobara ili usluga koje su predmetom razmjene.

Osnovicu kod prometa dobara i usluga koje izvrši porezni obveznik, koji nema uspostavljeno poslovanje u Bosni i Hercegovini, čini naknada koju je primatelj dobara ili usluga platio ili će platiti isporučitelju tih dobara, odnosno davatelju tih usluga koji izvrši promet dobara ili pruži usluge, uključujući i subvencije koje su izravno povezane sa cijenom takvoga prometa.

U slučaju prometa dobara iz čl. 5. i 6. ovoga zakona, osnovicom se smatra nabavna cijena tih ili sličnih dobara u momentu prometa, bez PDV-a.

Osnovica za promet usluga iz članka 9. ovoga zakona je iznos naknade za izvršene usluge.

Ako je naknada za promet dobara ili usluga manja od tržišne vrijednosti ili ako je promet izvršen bez naknade, osnovica je tržišna vrijednost dobara, odnosno usluga u momentu njihova prometa, bez PDV-a.

Ako je naknada za promet dobara ili usluga viša od iznosa na koji je porezni obveznik imao pravo, osnovicu čini iznos primljene naknade, u koju nije uključen PDV.

Sljedeće se ne uključuje u osnovicu:

1. popusti i druga umanjena cijene, koji se primatelju dobara ili usluga daju na fakturi najkasnije u momentu izvršenja prometa dobara ili usluga;
2. iznosi koje obveznik primi od kupca kao naknadu troškova plaćenih u ime i za račun drugog, a koji su u njegovim knjigama knjiženi kao troškovi;
3. iznosi kamata koje je prodavatelj, odnosno davatelj usluga obračunao na iznos koji je kupac dugovao, ako se iz ugovora ili druge dokumentacije o uplatama može utvrditi koji se dio uplata odnosi na kamate.

Ako se osnovica naknadno izmijeni, zbog vraćanja dobara isporučitelju, popusta koji kupac dobije nakon primljenih dobara ili pruženih usluga, ili ako se iznos naknade ne može naplatiti

nakon iscrpljivanja svih zakonskih sredstava, obveznik koji je izvršio promet dobara ili usluga može, primjenom članka 55. stavak 6. ovoga zakona, izvršiti ispravak iznosa PDV-a.

Obveznik koji je izvršio promet dobara i usluga može ispraviti iznos PDV-a samo ako obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga izmijeni odbitak ulaznog PDV-a i pod uvjetom da o tome pismeno izvijesti isporučitelja dobara i usluga.

Ako se mijenja PDV obračunat i naplaćen na uvoz dobara, koji porezni obveznik uzima u obzir kao odbitak ulaznoga poreza, odbitak ulaznoga poreza može se ispraviti za razliku koja se javlja, temeljem carinskih dokumenata ili odluke UNO.

Ako je PDV za uvoz dobara, koji je odbijen kao ulazni porez, povećan, smanjen ili je obveznik oslobođen obveze plaćanja, obveznik je dužan, temeljem carinskog dokumenta ili rješenja UNO, ispraviti odbitak ulaznoga poreza sukladno toj izmjeni.

Ako se ambalaža na koju je PDV obračunat i plaćen vrati, radi se ispravak osnovice u razdoblju u kojem je ambalaža vraćena.

UNO može:

1. odrediti norme utvrđivanja osnovnice kada se određena vrsta dobara izuzimaju za privatnu uporabu; i
2. utvrditi standardne vrijednosti za određena dobra koja se izuzimaju za privatnu uporabu od strane određenih skupina poreznih obveznika.

Članak 21.

Porezna osnovica kod uvoza dobara

Porezna osnovica kod uvoza dobara u Bosnu i Hercegovinu je vrijednost tih dobara utvrđena sukladno carinskim propisima.

U osnovicu iz stavka 1. ovoga članka uračunava se i:

1. trošarina, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV-a;
2. svi zavisni troškovi (provizija, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja) koji nastanu nakon uvoza dobara do prvog odredišta u Bosni i Hercegovini.

Prvim odredištem, u smislu stavka 2. točke 2. ovoga članka, smatra se mjesto koje je navedeno u otpremnici ili drugom dokumentu temeljem kojeg se dobra uvoze u Bosnu i Hercegovinu.

Prilikom uvoza dobara u osnovicu se ne uračunava smanjena cijena i popusti sukladno članku 20. stavak 10. točka 1. ovoga zakona.

Kod uvoza dobara koje je obveznik privremeno izvezao radi popravka, preradbe, doradbe ili druge obradbe izvan Bosne i Hercegovine, osnovicu čini vrijednost tog popravka, preradbe, doradbe ili druge obradbe.

Članak 22.

Pretvaranje vrijednosti strane valute u domaću valutu

Ako je osnovica za uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu izražena u stranoj valuti, za obračun te vrijednosti u domaćoj valuti primjenjuju se carinski propisi za obračun carinske vrijednosti koji vrijede na dan nastanka porezne obveze.

Ako je vrijednost dobara ili usluga izražena u stranoj valuti, za obračun te vrijednosti u domaćoj valuti primjenjuje se srednji devizni tečaj Centralne banke Bosne i Hercegovine koji vrijedi na dan nastanka porezne obveze.

VIII - POREZNA STOPA

Članak 23.

Standardna stopa

Standardna stopa PDV-a na oporezivi promet dobara i usluga i uvoz dobara u Bosnu i Hercegovinu iznosi 17%.

IX - OSLOBAĐANJA OD PLAĆANJA PDV-A

Članak 24.

Djelatnosti u javnom interesu

Sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:

1. javne poštanske usluge, osim telekomunikacijskih usluga;
2. medicinske usluge i usluge zdravstvene zaštite, uključujući davanje ljudskih organa, krvi i mlijeka, koje se obavljaju sukladno zakonu kojim se regulira područje zdravstvene zaštite, te usluge koje pružaju stomatolozi, zubotehničari i protetičari;
3. usluge socijalnog osiguranja, kao i s njima neposredno povezani promet dobara, pod uvjetom da se obavljaju sukladno propisima kojima je regulirano područje socijalnog osiguranja;
4. usluge obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje, više i visoko), kao i s njima neposredno povezani promet dobara i usluga, pod uvjetom da se obavljaju sukladno propisima kojima je regulirano to područje;
5. usluge iz područja športa i fizičkog vaspitanja, a koje pojedincima pružaju osobe čija djelatnost nije usmjerena ka stjecanju dobiti;
6. usluge osoba koje angažiraju vjerske organizacije ili filozofske udruge za obavljanje djelatnosti u toč. 2. - 4. ovoga članka;
7. promet dobara i usluga koje su neposredno povezane s vjerskim obredima, a koje obavljaju registrirane vjerske organizacije, sukladno propisima kojima je regulirano obavljanje te djelatnosti;
8. promet dobara i usluga koje su izravno povezane s uslugama što ih pružaju političke, sindikalne, humanitarne, dobrotvorne, invalidske i slične organizacije svojim članovima za članarinu, sukladno propisima kojima su regulirane te djelatnosti, pod uvjetom da takva oslobađanja ne dovode do poremećaja konkurentnosti na tržištu;
9. usluge iz područja kulture, uključujući i karte za kulturne manifestacije, kao i s njima neposredno povezani promet dobara i usluga, a koje osobe čija djelatnost nije usmjerena ka stjecanju dobiti obavljaju sukladno propisima kojima je regulirano područje kulture;
10. promet dobara i usluga koji obavljaju osobe čije su djelatnosti oslobođene prema toč. 2. i 9. ovoga članka, pod uvjetom da je takav promet izvršen isključivo za njihove osobne potrebe i pod uvjetom da takva oslobađanja ne dovode do poremećaja u konkurentnosti;
11. usluge javnih radio i televizijskih servisa, osim onih koje su komercijalne naravi.

Članak 25.

Financijske i novčane usluge

Sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:

1. usluge osiguranja i reosiguranja, uključujući i prateće usluge posrednika i agenata (zastupnika) u osiguranju;
2. promet nepokretne imovine, osim prvoga prijenosa prava svojine ili prava raspolaganja novoizgrađenom nepokretnom imovinom;
3. usluge izdavanja pod zakup i podzakup kuća za stanovanje, stanova i stambenih objekata na razdoblje dulje od 60 dana, kao i usluge izdavanja pod zakup poljoprivrednog i šumskog zemljišta registriranog u zemljišnim knjigama;
4. financijske usluge, uključujući:
 - a) odobravanje i upravljanje kreditima, jamstvima ili drugim oblicima kreditnog osiguranja od strane kreditora;
 - b) usluge koje su povezane s upravljanjem depozitima, ušteđevinom i bankovnim računima, vođenjem platnih transakcija, prijenosom i izvršavanjem dospjelih obveza, unovčavanjem čekova ili drugih financijskih instrumenata, osim s plaćanjem dugova i faktoringa;
 - c) transakcije, uključujući vrijednosne papire, koje se odnose na novčanice i kovanice koje predstavljaju zakonsko sredstvo plaćanja u svakoj zemlji, osim kolekcionarskih predmeta (kovanica od zlata, srebra i drugih materijala, novčanica koje se ne koriste kao zakonsko sredstvo plaćanja i kovanica numizmatičke vrijednosti);
 - d) trgovanje dionicama ili drugim vidovima sudjelovanja u poduzećima, obveznicama i drugim vrijednosnim papirima, uključujući njihovo izdavanje, osim čuvanja vrijednosnih papira;
 - e) upravljanje investicijskim fondom;
5. isporuke zlata Centralnoj banci Bosne i Hercegovine;
6. važeće poštanske marke, porezne markice, administrativne i sudske pristojbe;
7. igre na sreću.

Članak 26.

Uvoz dobara

Sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:

1. konačni uvoz dobara čiji bi svaki daljnji promet od strane poreznog obveznika bio oslobođen od PDV-a u Bosni i Hercegovini;
2. konačni uvoz dobara koja su oslobođena plaćanja carine, osim ako nije drugačije propisano Zakonom o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 58/15). Oslobođanje se ne primjenjuje na dobra oslobođena plaćanja carine prema članu 207. tačka a) alineje od 1) do 6) Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini";
3. dobra u tranzitu kroz carinsko područje Bosne i Hercegovine;
4. dobra koja se, u okviru carinskoga postupka, privremeno izvoze i u nepromijenjenom stanju ponovno uvoze, pod uvjetom da su takva dobra oslobođena od plaćanja carine sukladno carinskim propisima;
5. uvezena dobra koja su oslobođena od plaćanja carine, a namijenjena:
 - a) za službene potrebe diplomatskih ili konzularnih predstavnika akreditiranih od strane Bosne i Hercegovine;
 - b) za službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to regulirano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina;

- c) za osobne potrebe stranih osoba diplomatskih i konzularnih predstavnika akreditiranih od strane Bosne i Hercegovine, uključujući i članove njihovih obitelji;
- d) za osobne potrebe stranih osoba međunarodnih organizacija, uključujući i članove njihovih obitelji, ako je to regulirano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.
- 6. uvoz ulova s ribarskih brodova u lukama, pod uvjetom da je takav ulov neprerađen ili da je bio podvrgnut samo onim postupcima koji su potrebni za očuvanje kvalitete i da prije takvog uvoza nije izvršen nikakav promet;
- 7. usluge povezane s uvozom dobara, pod uvjetom da je vrijednost takvih usluga uključena u osnovicu, sukladno članku 21. stavak 2. točka 2. ovoga zakona;
- 8. zlato i dragocjeni metali, novčanice i kovanice koje uvozi Centralna banka Bosne i Hercegovine.

Članak 27.

Izvoz dobara

Sljedeće se oslobađa od plaćanja (oporezuje nultom stopom) PDV-a:

- 1. izvoz dobara iz Bosne i Hercegovine od strane ili u ime prodavatelja;
- 2. pružanje usluga, uključujući i prijevoz i druge pomoćne usluge, koje su izravno povezane s izvozom ili uvozom dobara, sukladno članku 11. stavak 3. ovoga zakona;
- 3. dobra koja iz Bosne i Hercegovine izveze kupac ili druga osoba u ime kupca koji nema sjedište u Bosni i Hercegovini, osim dobara koja su namijenjena za opremanje privatnih brodova, zrakoplova ili bilo kojih drugih prijevoznih sredstava koja se koriste za osobne potrebe;
- 4. usluge izvršene na dobrima koja su uvezena u Bosnu i Hercegovinu i izvezena od strane osoba koje su izvršile te usluge osobi koja nema stalno sjedište, a ni stalno ili uobičajeno mjesto boravka u Bosni i Hercegovini;
- 5. usluge isporuke dobara ovlaštenim organizacijama koje ta dobra izvoze u okviru registriranih humanitarnih ili dobrotvornih aktivnosti;
- 6. pružanje usluga koje obavljaju predstavnici i drugi posrednici u ime i za račun drugog, pod uvjetom da te usluge čine dio usluga koje su navedene u ovom članku ili usluge koje se obavljaju izvan BiH;
- 7. izvoz zlata centralnim bankama.

Članak 28.

Međunarodni prijevoz

Sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:

- 1. opskrba plovnih objekata gorivom i drugim dobrima:
 - a) koji se koriste za plovidbu na otvorenom moru i koji prevoze putnike uz naknadu, odnosno koji su namijenjeni obavljanju komercijalnih, industrijskih ili ribarskih aktivnosti;
 - b) koji se koriste za spašavanje i pomoć na moru.
- 2. opskrba, popravak, održavanje i iznajmljivanje objekata prema podtoč. a) i b) točke 1. ovoga članka, kao i opskrba, iznajmljivanje, davanje u zakup, popravak i održavanje opreme, uključujući i opremu za ribarenje, koja je ugrađena ili se rabi na takvim plovnim objektima;

3. kupnja, popravak i davanje u zakup zrakoplova koje avioprijevoznici koriste za letove na međunarodnim linijama uz naknadu, kao i opticaj, davanje u zakup, popravak i održavanje opreme koja je ugrađena ili se rabi u takvim zrakoplovima;
4. opskrba gorivom i drugim dobrima zrakoplova iz točke 3. ovoga članka;
5. pružanje usluga, osim usluga iz točke 2. ovoga članka, u svrhe zadovoljavanja izravnih potreba plovniha objekata iz točke 2. ovoga članka ili njihova tereta;
6. pružanje usluga, osim usluga iz točke 3. ovoga članka, za zadovoljavanje izravnih potreba zrakoplova iz točke 3. ovoga članka ili njihova tereta.

Članak 29.

Diplomatske i međunarodne organizacije

Sljedeće podliježe povratu PDV-a plaćenom:

1. za opskrbu dobrima i uslugama diplomatskih ili konzularnih predstavništava;
2. za opskrbu dobrima i uslugama međunarodnih organizacija, ako je to regulirano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina;
3. za opskrbu dobrima i uslugama članova međunarodnih organizacija, uključujući i članove njihovih obitelji, ako je to regulirano međunarodnim ugovorima čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina.
- 4. snabdijevanje dobrima i uslugama u okviru međunarodnih projekata pružanja pomoći u kojima je Bosna i Hercegovina obvezana međunarodnim ugovorom osigurati da takvi projekti ne budu opterećeni PDV-om.**

Iznimno od odredbe stavka 1. točka 4. ovoga članka, opskrba dobrima i uslugama u sklopu projekata koji se financiraju iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA fond) oslobađa se od plaćanja PDV-a.

UNO donosi propise kojima regulira pravo na povrat PDV-a prilikom kupnje dobara.

Članak 30.

Posebna oslobađanja

Sljedeće se oslobađa od plaćanja PDV-a:

1. uvozi dobara namijenjenih za potrebe slobodnih zona i skladišta, osim carinskih;
2. isporuka dobara, pod uvjetom da su:
 - a) prijavljena UNO, da je prethodno odobrenje za takvu isporuku izdano sukladno carinskim propisima i da su privremeno uskladištena;
 - b) isporučena u bescarinske zone ili bescarinska skladišta;
 - c) isporučena unutar slobodne zone i slobodnih skladišta;
 - d) isporučena za carinska skladišta.
3. svako pružanje usluga koje su povezane s prometom dobara iz točke 2. ovoga članka.

Mjesta iz točke 2. podtoč. a) do d) definirana su carinskim propisima.

Svako oslobađanje od PDV-a prema odredbama ovoga članka priznaje se samo pod uvjetom da određena dobra nisu puštena u slobodan promet i da je iznos PDV-a koji dospijeva puštanjem robe u slobodni promet jednak iznosu koji bi bio obračunat i naplaćen da su takva dobra oporeziva njihovim uvozom u Bosnu i Hercegovinu i unutar teritorija Bosne i Hercegovine.

PDV se ne plaća na promet dobara koji je izvršen u bescarinskim prodavaonicama u međunarodnim zračnim lukama ili međunarodnim lukama koje su registrirane za međunarodni promet, pod uvjetom da ta dobra iz Bosne i Hercegovine iznose putnici, u propisanim količinama, u drugu zemlju.

Pojam "putnik", kako je naveden u stavku 4. ovoga članka, znači svaku osobu koja posjeduje kartu na kojoj je naznačena odredišna zračna luka ili odredišna luka u drugoj zemlji.

UNO bliže propisuje uvjete za primjenu stavka 4. ovoga članka, uključujući i PDV na izvoz na malo.

Članak 31.

Uvjeti za primjenu oslobođanja

UNO propisuje uvjete za primjenu oslobođanja propisanih čl. 24. - 30. ovoga zakona.

X - ODBITAK ULAZNOGA POREZA

Članak 32.

Opće

Ulazni je porez, u svezi s poreznim obveznikom, iznos PDV-a koji mu je obračunat na promet dobara ili usluga i PDV koji plati ili treba platiti prilikom uvoza dobara, gdje se (u oba slučaja) radi o dobrima ili uslugama koje koristi ili treba koristiti u svrhu poslovanja koje obavlja.

Obveznik ima pravo odbiti PDV koji je obvezan platiti ili ga je platio prilikom kupnje dobara ili usluga od drugog obveznika ili prilikom uvoza dobara, pod uvjetom da ta dobra, odnosno usluge koristi za promet dobara i usluga koji podliježe plaćanju PDV-a.

Obveznik može ostvariti pravo na odbitak ulaznoga poreza za promet dobara i usluga koji izvrši u inozemstvu, pod uvjetom da bi pravo na odbitak ulaznoga poreza postojalo da je takav promet izvršen u Bosni i Hercegovini.

Obveznik ne može ostvariti pravo na odbitak ulaznoga poreza:

1. na promet dobara i usluga koje su oslobođene od plaćanja PDV, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano;
2. na promet dobara i usluga izvršenih u inozemstvu, ako za taj promet ne bi imao pravo na odbitak ulaznoga poreza da je izvršen u Bosni i Hercegovini;
3. na promet dobara i usluga kupljenih od osoba s boravištem u Bosni i Hercegovini, a koji nije registriran sukladno ovom zakonu.

Obveznik ima pravo na odbitak ulaznoga poreza na promet dobara i usluga koje su oslobođene plaćanja PDV-a:

1. prema članku 26. točka 7. ovoga zakona i
2. prema člancima 27. i 28. ovoga zakona.
3. članku 29. stavak 2. ovoga Zakona.

Obveznik ne može ostvariti pravo na odbitak ulaznoga poreza:

1. na nabavu, proizvodnju i uvoz putničkih automobila, autobusa, motocikla, plovnih objekata i zrakoplova i rezervnih dijelova za takva prijevozna sredstva, goriva i potrošnoga materijala za potrebe prijevoza, kao i iznajmljivanje, održavanje, popravke i druge usluge koje

su povezane s uporabom tih prijevoznih sredstava, osim ako prijevozna sredstva i druga dobra rabi isključivo za obavljanje svoje poslovne djelatnosti;

2. na izdatke za poslovne zabave i smještaj;
3. na izdatke koji se odnose na stjecanje nepokretne imovine koju obveznik ili njegovo osoblje koristi kao objekt za stanovanje, boravak djece ili kao objekt za rekreaciju i aktivnosti u slobodno vrijeme, kao i dobra i usluge povezane s njima ili njihovom uporabom;
4. na izdatke obveznika i zaposlenih osoba za reprezentaciju;
5. na isplate zaposlenim u naturi.

Pravo na odbitak ulaznoga poreza obveznik može ostvariti samo ako posjeduje:

1. fakturu izdanu od drugog obveznika na kojoj je iskazan PDV sukladno članku 55. ovoga zakona;
2. dokument koji se odnosi na uvoz dobara, a kojim se potvrđuje da je primatelj ili uvoznik prilikom uvoza platio PDV koji je na ovaj način iskazan;
3. ako ne raspolaže osnovnim sredstvima sukladno članku 36. stavak 2. i ako prijava za PDV sadrži sve podatke iz članka 39. stavak 4. ovoga zakona.

Obveznik može odbiti ulazni porez od izlaznog PDV-a, ako ga ima, u poreznom razdoblju u kojem je PDV obračunat sukladno čl. 17. i 38. ovoga zakona.

Ako obveznik za kupljena dobra dobije fakturu u kojoj je PDV iskazan od osobe koja, sukladno zakonu, ne može izdati takvu fakturu, on ne može ostvariti pravo na odbitak PDV-a koji je iskazan kao ulazni porez, bez obzira što je taj porez platio u dobroj namjeri.

Ako obveznik primi fakturu na kojoj je iskazan iznos PDV-a u višem iznosu od iznosa koji je trebao biti obračunat i naplaćen sukladno ovom zakonu, obveznik ne može više obračunati iznos odbiti kao ulazni porez, čak i ako je PDV plaćen.

Članak 33.

Obračun dijela ulaznoga poreza koji se može odbiti - djelomično oslobađanje

Ako obveznik koristi isporučena ili uvezena dobra za potrebe svoje poslovne djelatnosti ili prima usluge kako bi izvršio promet dobara i usluga s pravom ili bez prava na odbitak ulaznoga poreza, može koristiti pravo na odbitak srazmjernog dijela tog ulaznog poreza.

Srazmjerni dio ulaznoga poreza odgovara onom dijelu prometa dobara i usluga s pravom na odbitak ulaznog poreza u ukupnom prometu u koji nije uključen PDV.

Srazmjerni porezni odbitak utvrđuje se primjenom postotka srazmjernog odbitka na iznos ulaznoga poreza umanjenog za iznos koji obveznik nema pravo odbiti.

U dio PDV-a koji se može odbiti ne ulazi:

1. iznos za promet koji se odnosi na opremu koju obveznici koriste u obavljanju svojih poslovnih djelatnosti;
 2. iznos za pružanje financijskih usluga, ako se obavljaju kao povremene transakcije; i
 3. iznos za promet nepokretne imovine, ako se promet obavlja kao povremene transakcije.
- Iznos PDV-a koji se može odbiti utvrđuje se godišnje kao postotak i zaokružuje se na cijeli broj.

Iznos koji se može odbiti za tekuću godinu određuje se temeljem podataka dostavljenih u prethodnoj godini, a ako nema podataka o prometu iz prethodne godine ili ako se radi o zanemarivom (minimalnom) iznosu, iznos koji se može odbiti određuje UNO temeljem izjave obveznika.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, obveznik može, posebno za svaku djelatnost koju obavlja, odrediti dio koji se može odbiti, pod uvjetom da odvojeno vodi knjige za svaku djelatnost i da dobije odobrenje od UNO.

UNO može od obveznika zahtijevati da odvojeno vodi knjige za svako pojedino područje gospodarskih djelatnosti koje obavlja.

Članak 34.

Zgrade s dvostrukom namjenom

PDV koji se odnosi na izgradnju zgrade, uključujući i njezino proširenje, a koja, uz prostorije za obavljanje gospodarskih djelatnosti obveznika, obuhvaća i druge prostorije, može se odbiti u srazmjeri troškova za izgradnju prostorija poduzeća u odnosu na ukupne troškove izgradnje.

Poslovnim se prostorijama ne smatraju:

1. prostorije koje se koriste za boravak vlasnika ili njegovih zaposlenika, bez obzira koriste li se te prostorije i kao poslovne prostorije;
2. prostorije koje se iznajmljuju, osim u slučaju kada je obveznik dobrovoljno registriran za iznajmljivanje u smislu članka 61. ovoga zakona.

PDV se može u cijelosti odbiti, pod uvjetom da je dobavljač dobara, odnosno davatelj usluga u fakturi jasno izvršio podjelu troškova koji se odnose na poslovne prostorije i druge prostorije.

PDV na bilo kakav popravak, renoviranje, izmjenu i održavanje zgrada iz stavka 1. ovoga članka, a koji se ne može izravno pripisati poslovnim prostorijama, može se odbiti u srazmjeri površine poslovnih prostorija u odnosu na ukupnu površinu zgrade.

PDV na bilo kakvu izgradnju, popravak ili održavanje nepokretne imovine, osim zgrada, može se odbiti suglasno općim odredbama zakona.

Članak 35.

Drugi slučajevi dvostruke namjene

UNO može propisati način obračuna i odbijanja dijela ulaznoga poreza koji se može odbiti za one vrste dobara koje često služe dvostrukoj namjeni.

Članak 36.

Ispravak odbitka ulaznoga poreza

Obveznik koji izvrši odbitak ulaznoga poreza sukladno odredbama ovoga zakona dužan je isti ispraviti:

1. ako naknadno utvrdi da je odbitak ulaznoga poreza obračunat u većem ili manjem iznosu od iznosa na koji je obveznik imao pravo;
2. ako je nakon obračuna poreza došlo do otkazivanja kupnje ili smanjenja cijena.

Obveznik, koji je ostvario pravo na odbitak ulaznoga poreza pri nabavi opreme i objekata za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, dužan je izvršiti ispravak odbitka ulaznoga poreza ako prestane ispunjavati uvjete za ostvarenje ovoga prava, i to u roku od pet godina od kalendarske godine u kojoj je otpočela uporaba opreme, a u slučaju nepokretne imovine, deset godina od momenta početka upotrebe objekata.

Momenat početka uporabe opreme i objekata iz stavka 2. ovoga članka smatra se poreznim razdobljem u kojem je izvršen odbitak ulaznoga poreza.

Opremom iz stavka 2. ovoga članka smatraju se stalna sredstva koja podliježu amortizaciji, čija nabavna cijena prelazi iznos od 10.000,00 KM, a koja se, prema propisima o računovodstvu, klasificiraju kao stalna materijalna aktiva obveznika.

Ispravak odbitka ulaznoga poreza ne vrši se ako je iznos ispravka dijela PDV-a koji se može odbiti manji od pet procenata (najniža razina).

UNO može bliže regulirati primjenu odredaba ovoga članka u pogledu ispravka odbitaka ulaznoga poreza.

Članak 37.

Odbitak ulaznoga poreza prilikom početka obavljanja oporezivih djelatnosti

Dobra na zalihama

Svaka osoba koja se registrira kao PDV obveznik ima pravo na proporcionalni odbitak ulaznoga poreza na dobra koja ima na zalihama na dan prije nego što se prvi put registrira kao PDV obveznik.

Proporcionalni odbitak ulaznoga poreza određuje UNO temeljem računovodstvenih podataka koje obveznik dostavi i podataka o zalihama robe drugih poreznih obveznika koji obavljaju sličnu djelatnost.

Obveznik iz stavka 1. ovoga članka može odbiti ulazni porez srazmjerno prometu dobara i usluga koje izvrši, ali nema pravo na povrat PDV-a po toj osnovi.

XI - RAZDOBLJE OPOREZIVANJA, OBRAČUNA I PLAĆANJA PDV-A

Članak 38.

Razdoblje obračuna PDV-a

Porezno razdoblje za koji se obračunava PDV je jedan kalendarski mjesec.

Obveznik je dužan obračunati PDV za odgovarajuće porezno razdoblje temeljem ukupnoga prometa dobara ili usluga iskazanih u fakturama u tom poreznom razdoblju.

Članak 39.

Podnošenje prijave za plaćanje PDV-a i plaćanje poreza

Obveznici su dužni svoju PDV obvezu obračunatu za određeno porezno razdoblje navesti u mjesečnoj PDV prijavi.

Prijavu iz stavka 1. ovoga članka obveznik podnosi do 10-og u mjesecu po isteku poreznog razdoblja.

Obveznik podnosi prijavu za PDV bez obzira je li obvezan platiti PDV u razdoblju za koji je prijava podnesena.

Prijava za PDV sadrži sve nužne podatke za obračun porezne obveze obveznika.

Osobe iz Poglavlja III. ovoga zakona, koje podliježu obvezi plaćanja PDV-a, isto tako plaćaju PDV u rokovima iz stavka 2. ovoga članka.

Kod uvoza dobara, PDV koji dospijeva na njih obračunava se, naplaćuje i plaća sukladno propisima zakona koji se odnose na naplatu carinskih i drugih dažbina koje dospijevaju prilikom uvoza.

Oblik i sadržaj prijave za PDV propisuje UNO prema propisima donesenim prema ovom zakonu.

XII - POSEBNA SHEMA ZA NAPLATU PDV-A NA PROMET POVEZAN S GRAĐEVINSKIM RADOVIMA

Članak 40.

Opseg Posebne sheme

Obveza plaćanja PDV-a kod prometa dobara i usluga koje su u svezi s izgradnjom nepokretne imovine prebacuje se na osobu kojoj je izvršen promet u svezi s izgradnjom te imovine (u daljnjem tekstu: Posebna shema).

Posebna se shema odnosi na građevinske radove na izgradnji novih zgrada, kao i radove na renoviranju, proširivanju i održavanju postojećih zgrada, a čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 25.000,00 KM.

Članak 41.

Funkcioniranje Posebne sheme

Izvođač radova koji je angažirao kooperanta za promet dobrima i uslugama, koje utječu na izvođenje građevinskih radova koje obavlja izvođač, obveznik je plaćanja PDV-a koji mu obračuna kooperant.

Plaćanje PDV-a koji kooperant obračuna izvođaču, izvođač radova obavlja s pozivanjem na PDV identifikacijski broj kooperanta.

Dokaz da je izvršio plaćanje izvođač radova dostavlja kooperantu.

Članak 42.

Prava i obveze prema Posebnoj shemi

Kooperant i izvođač radova su solidarno i pojedinačno odgovorni za plaćanje PDV-a, dok se ne primi dokaz da je fakturirani PDV plaćen.

Kooperant obračunava, plaća i podnosi prijavu za PDV prema Posebnoj shemi sukladno odredbama ovoga zakona, na isti način kao i za bilo koju drugu gospodarsku djelatnost.

Plaćanje PDV-a od strane izvođača radova, kojeg obračunava kooperant, tretira se kao ulazni porez, a dokaz o plaćanju istog je osnova za odbitak ulaznoga poreza za dobavljača robe, odnosno davatelja usluga.

Članak 43.

Produžetak primjene Posebne sheme

UNO može propisima produljiti primjenu Posebne sheme, tako da pravdanje i plaćanje PDV-a u ime isporučitelja dobara, odnosno davatelja usluga postane obvezom registriranog PDV obveznika koji prima građevinske radove.

XIII - POSEBNI POSTUPCI OPOREZIVANJA

Članak 44.

Mala poduzeća

Osoba čiji ukupan promet dobara ili usluga (u daljnjem tekstu: ukupan promet) u prethodnoj godini ne prelazi ili nije vjerojatno da će preći iznos određen člankom 57. stavak 1. ovoga zakona nije obveznik u smislu odredaba ovoga zakona.

Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na obveznika koji je prethodno registriran, odnosno čiji je ukupan promet bio veći od iznosa određenog u članku 57. stavak 1. ovoga zakona.

Osoba, koja kao predstavnik kućanstva obavlja poljoprivrednu ili šumarsku djelatnost za koju se porez na dohodak plaća sukladno katastarskom prihodu od poljoprivrednog i šumskog zemljišta (u daljnjem tekstu: poljoprivrednik), nije obveznik u smislu odredaba ovoga zakona ako je ukupan katastarski prihod svih članova kućanstva niži od 15.000 KM.

Pojam "kućanstvo" znači zajednica življenja, privređivanja i trošenja zajednički ostvarenih prihoda.

Osobe iz st. 1. do 3. ovoga članka nemaju pravo iskazivanja PDV-a u fakturama ili odbitka ulaznoga poreza i nisu dužna voditi knjige na način propisan ovim zakonom.

Osobe iz st. 1. do 3. ovoga članka mogu, u bilo kom momentu, podnijeti zahtjev UNO za plaćanje PDV-a.

UNO, temeljem zahtjeva od strane osoba iz stavka 6. ovoga članka, donosi rješenje o njihovoj registraciji za PDV, a obveza plaćanja PDV-a za takve osobe traje najmanje 60 mjeseci.

Članak 45.

Poljoprivrednici

Svi poljoprivrednici opisani u stavku 3. članka 44. koji nisu porezni obveznici imaju pravo na paušalnu naknadu za ulazni porez (u daljnjem tekstu: paušalna naknada) prilikom kupnje poljoprivrednih i šumskih dobara i usluga koje nastaju kao rezultat djelatnosti na koje se plaća porez na katastarski dohodak od poljoprivrede i šumarstva, pod uvjetima i na način utvrđen ovim člankom i pod uvjetom da su prethodno dobili odobrenje od UNO.

Paušalna se naknada plaća poljoprivredniku koji izvrši promet koji uključuje poljoprivredna i šumarska dobra i usluge osobama koje se smatraju obveznicima u smislu ovoga zakona.

Obveznici iz stavka 2. ovoga članka, kojima poljoprivrednici obavljaju promet dobara ili usluga, obavezni su paušalnu naknadu dodati na iznos koji plaćaju za promet dobara ili izvršene usluge.

Obveznici iz stavka 3. ovoga članka imaju pravo na odbitak paušalnog iznosa kao ulaznog poreza pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Bliže uvjete za primjenu ovoga članka donosi UNO.

UNO prije isteka tekuće godine utvrđuje iznos godišnje naknade za narednu godinu.

Iznos naknade utvrđuje se tako da se obveznicima prema ovom članku kompenzira PDV koji su im za promet dobara i usluga obračunali poljoprivrednici.

Članak 46.

Usluge koje pružaju putničke agencije i turoperatorima

Putničkim agencijama i turoperatorima (u daljnjem tekstu: putničke agencije), u smislu ovoga zakona, smatraju se obveznici koji pružaju turističke usluge i koji, u svezi s tim uslugama, postupaju u svoje ime, pri čemu za organizaciju putovanja koriste dobra i usluge drugih obveznika koje putnici neposredno koriste (u daljnjem tekstu: putničke pogodnosti) i plaćaju PDV sukladno ovom članku.

Sve usluge koje putnička agencija izvrši za organiziranje putničkih pogodnosti smatraju se, u smislu ovoga zakona, jedinstvenom uslugom.

Mjesto vršenja jedinstvene turističke usluge utvrđuje se sukladno članku 15. st. 1. i 2. ovoga zakona.

Osnovica jedinstvene usluge koju obavlja turistička agencija je iznos koji predstavlja razliku između ukupne naknade koju plaća putnik i stvarnih troškova koje putnička agencija plaća za primljena dobra i izvršene usluge od strane drugih obveznika, bez PDV-a.

Ako se osobe koje obavljaju promet dobara i usluga turističkoj agenciji nalaze izvan Bosne i Hercegovine, PDV se ne plaća suglasno članku 28. stavak 1. točka 6. ovoga zakona.

Ako se promet dobara i usluga djelomično obavlja u Bosni i Hercegovini, a djelomično izvan Bosne i Hercegovine, PDV se plaća samo na onaj dio prometa koji se obavlja u Bosni i Hercegovini.

Putnička agencija nema pravo na odbitak ulaznoga poreza koji je obračunat od strane obveznika koji su izvršili promet dobara i usluga za neposrednu korist putnika.

Članak 47.

Rabljena roba, umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti

Svaki obveznik koji, u okviru obavljanja svojih djelatnosti, radi ili u svoje ime ili u ime druge osobe prema ugovoru, temeljem kojeg se provizija plaća za kupnje i prodaje, a koji kupi ili dobije rabljenu robu, umjetnička djela, kolekcionarske predmete i antikvitete, s namjerom da ih preproda (u daljnjem tekstu: preprodavač), može se opredijeliti da PDV obračuna na transakcije koje se odnose na pojedine stavke, sukladno ovom članku i čl. 48. i 49.

Pojam "rabljena roba" znači svaki pokretni predmet koji je pogodan za daljnju uporabu u postojećem stanju ili nakon popravka, osim umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta, antikviteta, plemenitih metala i dragoga kamenja.

Sljedeće se smatra plemenitim metalima: srebro (uključujući srebro kombinirano sa zlatom ili platinom), zlato (uključujući zlato kombinirano s platinom), platina i svi predmeti izrađeni od tih metala, pod uvjetom da naknada za promet ovih metala ne prelazi tržišnu vrijednost.

Dragim se kamenjem smatraju: dijamanti, rubini, safiri i smaragdi, bez obzira jesu li u obrađenom ili neobrađenom stanju, pod uvjetom da nisu ugrađeni ili povezani u niske.

"Umjetnička djela", kolekcionarski predmeti i "antikviteti" slijede definicije pojmova navedene u Aneksu 1. ovoga zakona.

Ako preprodavači istodobno obračunavaju, naplaćuju i plaćaju PDV prema općim uvjetima, obvezni su u svojim knjigama posebno knjižiti nabavu.

Preprodavači mogu obračunati i naplatiti PDV prema posebnim uvjetima, ako su kupili ili dobili dobra iz stavka 1. ovoga članka:

1. od osoba koje nisu obveznici;

2. od drugih obveznika koji, sukladno ovom zakonu, nisu imali pravo na odbitak ulaznoga poreza za promet takvim dobrima, a koji su oslobođeni prema čl. 24. i 25. ovoga zakona;
3. od obveznika iz članka 44. st. 1. i 2. ovoga zakona, ako je u pitanju poslovna imovina;
4. od drugih preprodavača, u mjeri u kojoj promet podliježe plaćanju PDV-a prema posebnim uvjetima prema ovom članku.

Ako su ispunjeni uvjeti precizirani u članku 27. ovoga zakona, promet dobara prema ovom članku također je oslobođen od PDV-a.

Preprodavači koji obračunavaju PDV sukladno ovom članku i čl. 48. i 49. ovoga zakona ne mogu na ispostavljenim fakturama iskazati PDV ili navesti bilo koji podatak temeljem kojeg se može PDV obračunati.

UNO izdaje bliže propise kojima se propisuje primjena posebnih uvjeta, uključujući zahtjeve za fakturiranjem i vođenjem knjigovodstva itd.

Članak 48.

Osnovica za promet rabljene robe, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta

Osnovica za promet dobara iz članka 47. ovoga zakona je razlika između prodajne i nabavne cijene dobra, uz odbitak PDV-a koji je sadržan u toj razlici.

Nabavna cijena za preprodavača je ukupno plaćeni iznos u gotovini, dobrima ili uslugama, u koji ulaze svi porezi, provizije, troškovi i dažbine koje preprodavač plati osobi od koje je nabavio ta dobra.

Prodajna cijena za preprodavača je ukupni iznos koji je preprodavač primio ili treba primiti od kupca ili treće osobe, a u koji ulaze i subvencije koje su izravno povezane s takvim prometom, porezi, provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje preprodavač obračunava kupcu, uključujući i PDV.

Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene, oporezivi iznos je nula.

Preprodavač koji se odluči za vršenje obračuna izlaznog poreza prema općim uvjetima propisanim ovim zakonom, ima pravo na odbitak ulaznoga poreza sukladno općim odredbama u momentu kada je obračunata obveza PDV-a postala naplativa.

Članak 49.

Drugi slučajevi prometa umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta

Preprodavač može također odabrati da obračun PDV-a vrši na razliku između prodajne i nabavne cijene za promet sljedećih dobara:

1. umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta koje on sam uvozi;
2. umjetničkih djela koja dobije izravno od umjetnika ili njegova pravnog nasljednika;
3. umjetničkih djela koja dobije po nižoj stopi od obveznika koji nije preprodavač.

Osnovica za promet dobara prema ovom članku je razlika između prodajne cijene preprodavača za takva dobra i nabavne cijene preprodavača za ta dobra, umanjena za PDV na tu razliku.

Nabavna cijena za uvoze je iznos koji je jednak osnovici za uvoz dobara, uvećan za PDV koji je obračunat i naplaćen ili plaćen na takav uvoz.

Nabavna cijena prema stavku 1. toč. 2. i 3. ovoga članka je ukupno plaćeni iznos, u koji su uračunati svi porezi, provizije, troškovi i dažbine koje je preprodavač platio osobi od koje je ta dobra dobio.

Prodajna cijena preprodavača je ukupno plaćeni iznos koji preprodavač primi ili treba primiti od kupca ili treće osobe, u koji su uključene subvencije koje su izravno povezane s prometom, porezi i sve druge dažbine i zavisni troškovi nabave, provizije, troškovi pakiranja, isporuke i osiguranja koje preprodavač obračunava kupcu, u koji je uključen PDV.

Ako je nabavna cijena veća od prodajne cijene za ista dobra, za osnovicu se smatra da je nula.

Preprodavač koji obavlja promet dobara prema ovom članku ne može odbiti ulazni porez na dobra koja je dobio ili uvezao na ovaj način.

Odredbe članka 48. st. 2. i 3. ovoga zakona primjenjuju se i na promet dobara u smislu ovoga članka.

U slučajevima kada nije moguće obračunati PDV na svaki isporučeni artikal, jer su kupnja i prodaja izvršene u cijelosti, obveznik može odrediti maržu za oporezivanje prema posebnim uvjetima za određeno porezno razdoblje, kao razliku između ukupnoga prometa u tom razdoblju i ukupne nabave dobara navedenih u članku 47. stavak 2. ovoga zakona.

UNO može izdati detaljnije propise u svezi s primjenom ovoga članka.

Članak 50.

Promet dobara na javnoj aukciji

Obveznik koji, prilikom unapređivanja svoje djelatnosti, radi ili u svoje ime ili u ime druge osobe po ugovoru temeljem kojeg se plaća provizija za kupnju ili prodaju rabljene robe, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta na javnoj aukciji (u daljnjem tekstu: aukcionar), s namjerom da ih proda najboljem ponuđaču, može obračunavati i naplaćivati PDV suglasno ovom članku i članku 51. Zakona.

Ako aukcionar istodobno obračunava i naplaćuje PDV prema općim i posebnim uvjetima, obvezan je u svojim knjigama navesti odvojene podatke o prometu i obračunati i naplatiti PDV za svaki posebno.

Aukcionar može obračunati i naplatiti PDV sukladno stavku 1. ovoga članka ako radi u ime nalogodavca:

1. koji je osoba koja nije oporeziva osoba;
2. koji je drugi obveznik koji prema ovom zakonu nema pravo na odbitak ulaznog PDV-a za ta dobra;
3. koji je obveznik prema st. 1. i 2. članka 44. ovoga zakona, ako se radi o njegovim stalnim sredstvima;
4. koji je preprodavač prema članku 47. ovoga zakona.

Definicije iz st. 2. i 3. članka 47. primjenjuju se i na slučajeve navedene u ovom članku.

Članak 51.

Osnovica za promet dobara na javnoj aukciji

Osnovica za promet dobara iz članka 50. ovoga zakona je razlika između cijene koja je postignuta na javnoj aukciji i iznosa koji je aukcionar platio nalogodavcu za izvršeni promet dobara, u koji je uključen PDV koji je aukcionar platio na proviziju.

Iznos koji aukcionar treba platiti nalogodavcu jednak je razlici između cijene postignute na javnoj aukciji i iznosa provizije koju aukcionar primi ili treba primiti od nalogodavca, prema ugovoru kojim se provizija plaća pri prodaji.

Cijena koja je postignuta na aukciji je ukupni iznos u koji su uključeni porez i izravni troškovi, kao što su: provizija, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja, a koje kupac plaća aukcionaru za robu.

Aukcionar je obavezan kupcu i nalogodavcu ispostaviti fakturu za svaki promet dobara na javnoj aukciji.

U fakturi koja se ispostavlja kupcu mora se navesti cijena dobara postignuta na aukciji, porezi i druge dažbine, te izravni troškovi (provizija, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja) koje aukcionar obračunava kupcu dobara.

PDV se ne može posebno iskazivati na fakturi.

U fakturi koju aukcionar ispostavlja nalogodavcu mora odvojeno biti navedena cijena postignuta na aukciji i iznos provizije koju aukcionar treba primiti ili je primio od nalogodavca.

Ako je aukcionar fakturu navedenu u stavku 7. ovoga članka ispostavio nalogodavcu koji je obveznik, takva faktura zadovoljava uvjete za izdavanje fakture predviđene u članku 55. ovoga zakona.

Smatra se da je nalogodavac izvršio promet dobara kada aukcionar ta dobra proda na javnoj aukciji.

XIV - POVRAT PDV-a

Članak 52.

Povrat ulaznoga poreza

Ako je iznos ulaznoga poreza u poreznom razdoblju veći od iznosa izlazne porezne obveze za isto razdoblje, obveznik ima pravo na povrat razlike.

Ako obveznik odluči da mu se ne izvrši povrat razlike iz stavka 1. ovoga članka, ta se razlika priznaje kao porezni kredit.

Svaki porezni kredit koji se ne iskoristi nakon razdoblja od šest mjeseci vraća se.

Svaki dospjeli povrat iz stavka 1. ovoga članka, na zahtjev obveznika, obavlja se najkasnije u roku od 60 dana po isteku roka za predaju prijave za PDV.

Povrat ulaznoga poreza zbog ispravke pogreške u plaćanju obavlja se u roku iz stavka 3. ovoga članka, nakon što obveznik izvijesti UNO o nastaloj pogrešci ili nakon što je UNO utvrdi na bilo koji drugi način.

Obveznik čija je temeljna djelatnost izvoz dobara i koji u uzastopnim prijavama za PDV iskazuje iznos ulaznoga poreza koji je veći od iznosa njegove izlazne porezne obveze, ima pravo na povrat u roku od 30 dana od podnošenja prijave za PDV.

Obveznik koji ne primi razliku u PDV-u u roku iz st. 3. i 4. ovoga članka ima pravo na kamatu po stopi propisanoj zakonom kojim se regulira stopa zatezne kamate, počev od prvog dana nakon isteka roka od 30 dana od dana podnošenja prijave za PDV.

Ako je obvezniku dospio rok za plaćanje drugih poreza, obveznik prima povrat razlike umanjen za iznos poreznoga duga.

Propise kojima se obuhvaćaju detaljni uvjeti i način povrata ulaznoga poreza donosi UNO.

Članak 53.

Povrat PDV-a obveznicima koji nemaju uspostavljeno poslovanje u Bosni i Hercegovini

Svaki obveznik koji nema uspostavljeno poslovanje u Bosni i Hercegovini ima pravo na povrat ulaznoga poreza koji mu je obračunat na promet dobara i usluga izvršenih od strane obveznika iz Bosne i Hercegovine ili koji je obračunat na uvezenu robu u Bosnu i Hercegovinu, pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Obveznik iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na povrat ulaznog poreza:

1. ako dobra kupi ili uveze, odnosno primi usluge u svrhu obavljanja djelatnosti koju strani obveznik obavlja u inozemstvu, pod uvjetom da bi strani obveznik imao pravo na odbitak ulaznoga poreza na tu djelatnost da je obavlja u Bosni i Hercegovini;
2. ako tijekom razdoblja u kojem se priznaje pravo na povrat ulaznoga poreza, ne obavlja promet dobara i usluga koji bi se smatrao prometom izvršenim u Bosni i Hercegovini, osim:
 - a) usluga u svezi s uvozom dobara povezanim sukladno članku 21. stavak 2. točka 2. ovoga zakona;
 - b) usluga u svezi s uvozom sukladno članku 26. i izvozom sukladno članku 27. ovoga zakona;
 - c) usluga na koje je PDV platila osoba za koju su te usluge izvršene.
3. Obveznici imaju pravo na povrat ulaznoga poreza u određenom razdoblju temeljem zahtjeva koji podnesu UNO.

Propise kojima će se bliže regulirati uvjeti i način povrata ulaznoga poreza donosi UNO.

Članak 54.

Povrat PDV-a vezanog uz izvoz od strane putnika

Fizičke osobe, koje nemaju stalno mjesto boravišta u Bosni i Hercegovini, imaju pravo na povrat PDV-a na robu koju kupe u Bosni i Hercegovini i iznesu je izvan Bosne i Hercegovine, osim na: mineralna ulja, alkohol i alkoholna pića i duhanske prerađevine.

Propise kojima će se bliže regulirati uvjeti i način povrata PDV-a donosi UNO.

XV - ISPOSTAVLJANJE FAKTURE, KNJIGOVODSTVO I ČUVANJE DOKUMENATA

Članak 55.

Porezne fakture

Obveznik je dužan klijentu izdati fakturu ili drugi dokument koji služi kao faktura (u daljnjem tekstu: faktura) za svaki promet dobara i usluga, osim za onaj promet koji je oslobođen u svrhe PDV-a u smislu čl. 24. i 25. ovoga zakona.

Obveza izdavanja fakture iz stavka 1. ovoga članka postoji i ako je nastala obveza plaćanja za dio prometa, odnosno prije nego što je izvršen cijeli promet.

Osoba koja prima fakturu ili izdaje izvod o plaćanju mora osigurati da je dobavljač robe, odnosno davatelj usluga obveznik.

Obveza ispostavljanja porezne fakture smatra se ispunjenom kada kupac ili klijent ispostavi potvrdu o plaćanju, koji sadrži iste podatke kao što su oni na fakturi opskrbljivača.

UNO izdaje bliže propise o uvjetima za porezno fakturiranje, uključujući i dopuštanje da se blagajnički računi ispostavljaju samo u maloprodaji, osim ako kupac ne traži fakturu, utvrđujući ograničenja za korištenje platnih izvoda klijenta.

Knjižna se obavijest izdaje u sljedećim slučajevima:

1. kada se roba vraća nakon ispostavljanja fakture;
2. kada dobavljač dobara, odnosno davatelj usluga nakon ispostavljanja fakture odobri sniženje cijene ili popust; i
3. kada dobavljač dobara, odnosno davatelj usluga primi dodatnu uplatu za isporučena dobra, odnosno izvršene usluge nakon ispostavljanja fakture.

Osobe koje nisu registrirane kao obveznici, kao i registrirani obveznici koji obavljaju promet dobara i usluga koji je oslobođen od PDV-a, ne mogu na fakturi iskazati iznos PDV-a ili na bilo koji drugi način naznačiti da je u fakturi sadržan iznos PDV-a.

Obveznik prema stavku 7. ovoga članka, koji primi potvrdu o plaćanju na kojoj je naznačeno da iznos uključuje PDV, izvješćuje osobu koja je ispostavila potvrdu o plaćanju o ovim okolnostima i vraća primljeni iznos PDV-a.

Obveznik koji, oprečno st. 7. i 8. ovoga članka, prikaže iznos PDV-a na fakturi ili na bilo koji drugi način naznači da je u iznosu fakture uključen PDV, naznačeni iznos PDV-a plaća UNO. Isto tako, PDV se plaća UNO ako obveznik iskaže previsok iznos PDV-a na fakturi ili na fakturi koja se odnosi na promet na koji se PDV ne treba plaćati u iznosu iskazanog PDV-a ili ako na drugi način naznači da fakturirani iznos uključuje PDV.

Plaćanje UNO pogrešno fakturiranog ili dobivenog iznosa može se izbjeći ako se pogreška ispravi u korist kupca.

U kalkulaciji cijena jasno se navodi da u cijenu nije uključen PDV.

Članak 56.

Knjigovodstvo

Svaki je obveznik obavezan voditi knjige s dovoljno podataka koji će omogućiti urednu primjenu PDV-a, uključujući i obračun obveze PDV-a za svako razdoblje PDV-a i inspekciju od strane UNO.

Navedene se knjige vode sukladno propisima o računovodstvu.

Dobavljač dobara, odnosno davatelj usluga dužan je čuvati preslike svih faktura, knjižnih izvješća i izvoda o plaćanju.

UNO može donijeti bliže propise o računovodstvu i knjigovodstvu, uključujući i utvrđivanje zahtjeva i uvjeta za pretvaranje računovodstva i knjigovodstva koje se vodi u stranoj valuti u državnu valutu u svrhu utvrđivanja porezne obveze i drugih podataka koji se obvezno vode.

XVI - REGISTRIRANJE OBVEZNIKA

Članak 57.

Registriranje za PDV

Svaka osoba čiji oporezivi promet dobrima ili uslugama i promet dobrima oslobođenim uz kredit u prethodnoj godini prelazi ili je vjerojatno da će preći prag od 50.000 KM dužna je registrirati se prema ovom zakonu kao porezni obveznik. Kada se određuje je li ili nije pređen prag od 50.000 KM, uzima se u obzir i promet povezanih tvrtki i ostalih subjekata koji su kroz posjedovanje dionica, ili na bilo koji drugi način, pod zajedničkom neposrednom ili posrednom kontrolom.

Bliže propise za registriranje obveznika, uključujući i registriranja dozvoljena prema članku 44. stavak 6. zakona, donosi UNO.

Registrirani obveznici ili osobe koje raspolažu dobrima u pogledu kojih se prema ovom zakonu smatra da s njima raspolažu obveznici zavode se u jedinstveni registar (u daljnjem tekstu: porezni registar) koji vodi UNO, a koji služi u svrhu provedbe ovoga zakona.

Bliže propise o zavođenju u jedinstveni registar obveznika, kao i o unošenju i ispravljanju podataka u tom registru donosi UNO.

Obveznik je dužan izvijestiti UNO o izmjenama podataka koji utječu na obračun i plaćanje PDV-a, a koji su vezani za početak, mijenjanje ili prestanak djelatnosti, osim ako nije drukčije propisano ovim zakonom.

UNO izdaje rješenje o registraciji obveze plaćanja PDV-a u porezni registar za svaku osobu iz stavka 1. ovoga članka.

Uvjerjenje o registraciji jasno se izlaže na istaknutom mjestu u poslovnim prostorijama.

Obveznici podnose zahtjev za registriranje najkasnije osam dana prije započinjanja oporezivog poslovanja.

Sve osobe koje prvi put postaju ili mogu postati obveznici dužne su UNO podnijeti zahtjev za registriranje najkasnije do 20-og u kalendarskom mjesecu po isteku mjeseca u kojem su ostvarile ili je vjerojatno da će ostvariti promet dobara ili usluga u iznosu koji je veći od iznosa propisanog u stavku 1. ovoga članka.

Te osobe postaju registrirani obveznici danom koji utvrdi UNO u rješenju o registraciji koje se izdaje u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Iznimno od odredaba stavka 1. ovoga članka, UNO po službenoj dužnosti određuje PDV obvezu poljoprivrednika čiji katastarski prihod prelazi iznos predviđen stavkom 3. članka 44. ovoga zakona.

Sve osobe koje raspolažu dobrima, koja se prema ovom zakonu tretiraju kao da su isporučena od strane obveznika koji obavljaju svoju poslovnu djelatnost, obvezna su UNO podnijeti zahtjev za registriranje u roku od 15 dana od dana kada steknu pravo na raspolaganje takvim dobrima.

Oblik i sadržaj zahtjeva za registriranje propisuje UNO.

Članak 58.

Registriranje zasebnih poslovnih subjekata

Kada obveznik ima više od jednog poslovnog subjekta u Bosni i Hercegovini, podnosi zahtjev za registriranje kao da se radi o jednom poslovnom subjektu.

Na zahtjev obveznika prema prethodnom stavku, UNO može posebno registrirati svaki poslovni subjekt, pod uvjetom da se knjigovodstvo vodi odvojeno za svaki od njih.

Članak 59.

Zajedničko registriranje

Kada više obveznika zajednički obavlja djelatnosti koje su oporezive prema ovom zakonu, UNO može, na zahtjev tih obveznika, odobriti zajedničku registraciju.

Zajedničko se registriranje može odobriti i u slučaju kada dva ili više obveznika obavljaju djelatnosti koje su i oporezive i oslobođene prema ovom zakonu.

Uvjet za zajedničku registraciju je da jedan obveznik, pravna osoba ili matično poduzeće, izravno ili neizravno, kroz posjedovanje svih dionica, u cijelosti posjeduje podružno poduzeće ili poduzeća drugog obveznika koja su uključena u zajedničko registriranje.

Članak 60.

Registriranje poreznih punomoćnika

Obveznik koji nema sjedište u Bosni i Hercegovini, a koji obavlja promet dobara i usluga u Bosni i Hercegovini, registrira se kod poreznog punomoćnika koji ima sjedište u Bosni i Hercegovini.

Obveznik i punomoćnik su solidarno i pojedinačno odgovorni za porez koji se obračunava sukladno ovom zakonu.

Prava i obveze koje imaju obveznici u Bosni i Hercegovini, sukladno ovom zakonu, odnose se i na punomoćnika.

Članak 61.

Dobrovoljno registriranje

UNO može dati odobrenje za dobrovoljno registriranje osobama koje rade iznajmljivanje, poljoprivrednu obradbu posjeda ili bilo kojeg njegova dijela.

Dobrovoljno se registriranje može odobriti osobi koja iznajmljuje prostorije, osim ako se te prostorije izdaju za stanovanje.

Dobrovoljno registriranje ne uključuje već ustanovljene zakupe osim ako to zakupnik ne prihvati.

UNO može uvjetno dati rješenje za dobrovoljno registriranje osobi koja kupuje i izgrađuje objekte i vrši unapređenja zemljišta u svrhu prodaje obvezniku.

Dobrovoljno se registriranje iz stavka 1. ovoga članka daje na razdoblje od najmanje dvije kalendarske godine.

U slučaju da se dobrovoljno registriranje odobri prije nego što se okonča izgradnja objekata koji se izdaju u zakup, vrijeme registriranja počinje teći od početka prvoga zakupa.

UNO može bliže propisati postupak dobrovoljnoga registriranja prema ovom članku.

Članak 62.

Prestanak registriranja

UNO, na zahtjev obveznika ili po službenoj dužnosti, može donijeti rješenje o brisanju obveznika iz jedinstvenog registra kada obveznik u prethodnoj kalendarskoj godini nije ostvario ukupan promet veći od iznosa utvrđenog odredbama st. 1. do 3. članka 44. i stavka 1. članka 57. ovoga zakona.

Ako obveznik prestane obavljati poslovne djelatnosti, UNO po službenoj dužnosti donosi rješenje o prestanku registriranja za PDV.

Prije donošenja rješenja o prestanku registriranja, obveznik je dužan obračunati i platiti PDV na sve nabave koje je izvršio do dana izvješćivanja UNO o prestanku obavljanja djelatnosti i izvršiti popis svih dobara na zalihama.

Obveznik je dužan obračunati PDV na dobra koja su popisana na zalihama, kao da se radi o kupnji dobara za njegove osobne potrebe.

UNO donosi rješenje o prestanku registriranja nakon izmirivanja poreznih obveza iz st. 3. i 4. ovoga članka.

XVII - NADZOR OBRAČUNA, PLAĆANJA I NAPLATE PDV-a

Članak 63.

Nadzor obračuna, plaćanja i naplate PDV-a

Nadzor obračuna, plaćanja i naplate PDV-a obavlja UNO, sukladno posebnom zakonu. Kod uvoza robe, obračun, naplaćivanje i plaćanje PDV-a nadzire UNO, sukladno carinskim propisima kao da PDV predstavlja uvoznu carinsku dažbinu.

XVIII - PREVENTIVNE MJERE PROTIV OBVEZNIKA KOJI OBAVLJAJU FIKTIVNI PROMET

Članak 64.

Tumačenje

"Fiktivni promet" znači obavljanje poslovnih djelatnosti kako bi se prijevarom izbjeglo plaćanje PDV-a.

Članak 65.

Promet i poslovanje utemeljeni na ugovorima koji su suprotni javnom redu i interesu

Iznimno od odredaba propisanih u Poglavlju X. ovoga zakona, UNO odbija zahtjeve za povrat PDV-a, ako do prometa na kojem je utemeljen zahtjev nije došlo zbog toga što se ugovorna osnova između dobavljača i primatelja utemeljeno smatra nevažećom.

UNO odbija zahtjeve iz stavka 1. ovoga članka, bez obzira na dobre namjere osoba koje vrše potraživanje, a u svezi s nevaženjem ugovorne osnovice.

Članak 66.

Solidarna odgovornost

UNO odbija zahtjeve za povrat PDV-a u slučaju kada je podnositelj zahtjeva znao ili mogao znati da je isporučitelj dobara, odnosno davatelj usluga nepravilno izvršio obračun svoga PDV-a.

Za podnositelja zahtjeva smatra se da je znao ili imao razloga znati da je promet izvršen pod uvjetima koji ukazuju na to da su poslovne djelatnosti isporučitelja dobara, odnosno davatelja usluga neprofitabilne ako su svi troškovi poslovanja, uključujući i PDV, plaćeni.

UNO je ovlaštena naložiti za određene registrirane porezne obveznike koji su u dugu - dužnike da PDV na isporuke registriranim obveznicima PDV-a plati od strane primatelja isporuke.

Članci 41. do 43. ovoga zakona u svezi s prometom koji se odnosi na građevinske radove isto se tako primjenjuju na primatelje i isporučitelje dobara i usluga prema posebnoj shemi za porezne obveznike-dužnike, propisanoj u prethodnom stavku.

Posebna shema za porezne obveznike-dužnike može se primijeniti na određenog poreznog obveznika - dužnika ako je u opasnosti značajan iznos poreznih prihoda i ako UNO smatra da je korištenje ove posebne sheme nužno i najprikladnije kako bi se spriječilo akumuliranje dugova.

UNO će svojim propisima odrediti dodatne uvjete za primjenu ove posebne sheme na porezne obveznike - dužnike.

Odluka o uvođenju posebne sheme za određenog poreznog obveznika-dužnika objavljuje se u "Službenom glasniku BiH" i u najmanje tri najčitanija dnevna lista i ne može se primjenjivati na bilo kog poreznog obveznika - primatelja isporuke prije njezine objave.

XIX - KAZNENE ODREDBE

Članak 67.

Prekršaji

Svaki porezni obveznik koji činjenjem ili nečinjenjem napravi prekršaj podliježe novčanoj kazni za prekršaj. Porezni obveznik:

1. koji obračuna i naplati PDV-a na prijenos imovine koja čini poduzeće ili dio poduzeća, u opreci sa stavkom 2. članka 7. ovoga zakona, bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od obračunatog iznosa;
2. koji ne obračuna i ne plati PDV na osnovicu sukladno članku 20. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od neobračunatog ili neplaćenog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
3. koji ne obračuna i ne plati ili pogrešno obračuna i plati PDV sukladno stavku 2. članka 38. i stavku 5. članka 39. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od neplaćenog ili pogrešno obračunatog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
4. koji ne podnese prijavu za PDV ili je ne podnese u propisanom roku, sukladno st. 1. do 4. članka 39. ovoga zakona, bit će novčano kažnjen u iznosu od 300 KM, osim u slučajevima kada je prijava negativna;
5. koji pogrešno obračuna iznos ulaznog poreza sukladno Poglavlju X. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu od 50% od nezakonski stečene dobiti;
6. koji obračuna PDV, iskaže PDV na fakturama i odbije ulazni porez suprotno članku 44. ovoga zakona, bit će novčano kažnjen u iznosu od 100% od obračunatog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
7. koji obračuna veću paušalnu naknadu od one koja je dozvoljena prema članku 45. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu od 100% od premašene naknade;
8. koji ne obračuna i ne plati PDV sukladno članku 46. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od neobračunatog ili neplaćenog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
9. koji ne obračuna i ne plati PDV sukladno čl. 47-49. ovoga zakona, kao preprodavač rabljene robe, umjetničkih djela, kolekcionarskih predmeta i antikviteta bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od neobračunatog ili neplaćenog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
10. koji ne obračuna i ne plati PDV sukladno čl. 50. i 51. ovoga zakona, kao aukcionar, bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara iznosu od 50% od neobračunatog ili neplaćenog iznosa, a minimalno u iznosu od 100 KM;
11. koji ne ispostavi fakturu ili ne sačuva primjerak fakture, sukladno članku 55. st. 1. i 2. ovoga zakona, bit će novčano kažnjen u iznosu od 300 KM;
12. koji na fakturi ne iskaže PDV ili druge podatke iz kojih se iznos PDV može odbiti suglasno čl. 47. i 51. i PDV ne prikaže na fakturi ili u izvodima s cijenama jasno ne naznači da PDV nije uključen sukladno članku 55. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu od

100% iskazanog PDV-a ili iznosa PDV-a koji se može oduzeti, a u iznosu od 300 KM u ostalim slučajevima;

13. koji ne vodi i ne čuva knjige sukladno članku 56. ovoga zakona, podliježe novčanoj kazni u rasponu od 300 KM do 10.000 KM;

14. koji ne izvjesti UNO o početku, izmjeni ili prestanku obavljanja svoje djelatnosti suglasno čl. 57, 60. i 62. ovoga zakona bit će novčano kažnjen u iznosu od 100% od obveze o kojoj se nije izvijestilo zbog propusta poreznog obveznika, a minimalno sa 1.000KM.

Ovlaštena osoba koja radi za pravnu osobu podliježe istoj novčanoj kazni kao i pravna osoba kako je propisano prethodnim stavkom.

Kazne koje su propisane st. 1. i 2. ovoga članka povećavaju se za 50%:

1. svaki put kada je počinitelj povratnik (ranije kažnjavao);
2. u slučajevima kada je porezni obveznik sprečavao UNO u otkrivanju prekršaja, i
3. u slučajevima kada je porezni obveznik počinio prekršaj primjenom sredstava prijevare ili kroz uplitanje treće osobe koja nije zaposlenik poreznog obveznika i ne ovisi o njemu na bilo koji drugi način.

XX - PRIZIVNI POSTUPAK

Članak 68.

Prizivi

Kada obveznik od službenika primi rješenje:

1. koje utječe na bilo koji iznos PDV-a koji mora platiti, izravno ili neizravno, ili
2. koje predstavlja rješenje kojim mu se nameće određena administrativna kazna; ili
3. koje predstavlja rješenje o oduzimanju bilo koje stvari koja mu pripada a koja je zadržana, odnosno kojom se produžava rok za sačinjavanje rješenja o tom oduzimanju; ili
4. koje predstavlja uvjet za povrat bilo koje stvari koja je zadržana ili oduzeta;
5. koje utječe na registriranje ili poništenje registriranja bilo koje osobe prema ovom zakonu.

od UNO može zahtijevati da izvrši reviziju tog rješenja.

Zahtjev za reviziju rješenja od strane UNO podnosi se u roku od 60 dana od dana donošenja rješenja putem pismenog izvješća potkrijepljenog materijalnim dokazima koje određena osoba želi predložiti.

UNO može produžiti rok u okviru kojeg se zahtjev za reviziju treba izvršiti prema stavku 1. ovoga članka za onoliko dugo koliko smatra da je potrebno.

UNO u roku od 60 dana od primitka zahtjeva u pisanom obliku izvješćuje obveznika koji je zahtijevao reviziju prema stavu 1. ovoga članka o svojoj odluci u svezi s revizijom rješenja.

Kada UNO ne izvjesti obveznika kako se to od nje traži, smatra se da je potvrdila rješenje.

U roku od 60 dana od dana kada je UNO ili poslala obavijest o svojoj odluci po zahtjevu za reviziju ili od kada se smatra da je potvrdila svoje rješenje, obveznik koji je zahtijevao reviziju može se žaliti Osnovnom sudu za prekršaje.

Priziv Osnovnom sudu za prekršaje sačinjava se u pisanom obliku i prate ga materijalni dokazi koje obveznik (u daljnjem tekstu: podnositelj priziva) želi predložiti.

UNO, u roku od 30 dana od dana kada je obaviještena o prizivu, odgovara u pisanom obliku.

Osnovni sud za prekršaje vodi saslušanje priziva u roku od 60 dana od dana kada je priziv podnesen.

Podnositelj priziva može usmene ili pisane dokaze dati Osnovnom sudu za prekršaje tijekom saslušanja priziva, a u slučajevima kada do toga dođe i UNO se daje mogućnost da predoči usmene i pisane dokaze.

Osnovni sud za prekršaje izvješćuje sudionike u postupku o svojoj odluci, zajedno s pisanim razlozima za odluku, u roku od 30 dana od dana okončanja saslušanja.

Podnositelj priziva ili UNO mogu se žaliti Vrhovnom sudu u svrhu revizije odluke koju je donio Osnovni sud za prekršaje.

Teret dokazivanja da je rješenje UNO pogrešno leži na podnositelju priziva.

Zahtjev za reviziju rješenja od strane UNO koji je sačinjen sukladno stavku 1. ovoga članka, priziv podnesen Osnovnom sudu za prekršaje prema stavku 6. ovoga članka ili molba Vrhovnom sudu za reviziju rješenja prema stavku 12. ovoga članka ne obustavlja bilo kakvu obvezu plaćanja bilo kakve dažbine oko koje se vodi spor, osim ako UNO, Osnovni sud za prekršaje ili Vrhovni sud, po molbi zbog poteškoća u poslovanju, ne nalože da se obveza plaćanja obustavi dok ne donesu svoju odluku.

Kada se spor konačno riješi u korist:

1. UNO, obveznik plaća neplaćeni porez, kazne i kamate koje su narasle do trenutka kada je ta stvar riješena, i

2. podnositelja priziva, UNO:

(a) obavlja povrat više uplaćenog poreza zajedno s kamatom na taj iznos koja je narasla do trenutka kada je ta stvar riješena, i

(b) u slučaju kada je bilo što vraćeno vlasniku, prodano ili uništeno -

(i) vraća se iznos koji je jednak iznosu plaćenom od strane vlasnika za vraćanje te stvari, ili

(ii) u slučaju kada je određena stvar uništena, iznos koji je jednak dobitku od prodaje; ili

(iii) izvršiti povrat iznosa koji je jednak tržišnoj vrijednosti te stvari u momentu njezina oduzimanja prije uništenja.

UNO u predviđenim propisima donosi bliže odredbe prema ovom članku.

XXI - POSEBNE I DODATNE ODREDBE

Članak 69.

Odobrenje

UNO može izmijeniti iznose precizirane u članku 44. stavak 3. i članku 57. stavak 1. ovoga zakona, ako se tečaj Centralne banke Bosne i Hercegovine za KM prema EUR-u značajno mijenja, ili ako se propisi o utvrđivanju katastarskog prihoda izmijene.

Članak 70.

Detaljni propisi

Kombinirana nomenklatura tarifnih oznaka koristi se za razvrstavanje proizvoda, dok se standardna klasifikacija djelatnosti koristi za klasifikaciju poslovnih djelatnosti.

UNO donosi propise za provedbu ovoga zakona, uključujući i kriterije u svezi s oslobođanjima, te način na koji se mogu ostvariti.

UNO može propisima izdanim sukladno ovom zakonu propisati da svaka fizička osoba koja krši odredbe propisa podliježe novčanoj kazni do 3.000 KM, da odgovorna osoba u pravnoj

osobi podliježe novčanoj kazni do 5.000 KM i da svaka pravna osoba podliježe novčanoj kazni do 10.000 KM.

Članak 71.

Tumačenje

U ovom zakonu "poslovanje" uključuje svaki oblik trgovine, profesije ili zanimanja.

Sljedeće se smatra obavljanjem poslovanja:

1. stavljanje objekata od strane kluba, udruge ili organizacije (za članarinu ili drugu naknadu) na raspolaganje njihovim članovima;
2. ulaz osoba u prostorije uz naknadu.

"Stalna sredstva" obuhvaćaju računalnu opremu, zemljište i zgrade, građevinske radove, renoviranje i radove na postavljanju instalacija.

"Dokument" znači sve na čemu su zabilježeni podaci bilo kakvog opisa.

"Ulazni porez" u svezi s poreznim obveznikom znači iznos PDV-a koji se zaračunava prilikom isporuke dobara ili usluga tom obvezniku, i PDV koji je on platio ili treba platiti prilikom uvoza dobara, pri čemu se (u oba slučaja) radi o dobrima ili uslugama koje se koriste ili se trebaju koristiti u poslovne svrhe tog obveznika.

"Faktura" obuhvaća i svaki dokument koji je sličan fakturi.

"Izlazni porez", u pogledu poreznog obveznika, znači PDV koji obračunava na promet koji vrši.

"Propisan" znači propisan propisima.

"Propisi" znači propisi koje donese UNO prema ovom zakonu.

"Promet" ima značenje koje je dano čl. 4. i 8.

"Porez" znači porez na dodanu vrijednost.

"Porezna faktura" ima značenje dano člankom 55.

"Porezni obveznik" ima značenje dano člankom 12. i predstavlja osobu koja je obvezna biti registrirana u svrhe PDV-a prema članku 57. ovoga zakona.

U člancima ovoga zakona, gdje je dana ovlast UNO da izdaje propise, "UNO" se također odnosi i na Upravni odbor, uspostavljen prema Zakonu o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03), uz poštivanje podjele odgovornosti između Odbora i UNO, kako je propisano navedenim zakonom.

XXII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Povrat PDV-a u razdoblju do 31.12.2006. godine

U razdoblju od **1.1.2006.** do **31.12.2006.**, primjena članka 52. ovoga zakona bit će suspendirana na način da se za iznose ulaznoga poreza poreznih obveznika, koji prelaze iznose izlaznoga poreza za bilo koje dano porezno razdoblje, neće vršiti povrat, nego će se prenositi kao akontacija za buduće obveze po PDV-u za razdoblje od šest mjeseci.

U slučajevima gdje porezna akontacija nije iskorištena u okviru razdoblja navedenog u stavku 1. ovoga članka, porezni će obveznik, po svom zahtjevu, imati pravo na povrat.

UNO može produljiti razdoblje u kojem je suspendirana primjena članka 52. najviše na još jedno razdoblje od 12 mjeseci.

Primjena stavka 6. članka 52. ovoga zakona, bez obzira na prethodne stavke ovoga članka, neće biti suspendirana.

Članak 73.

Obračun vrijednosti prometa dobara i usluga, izvršen do 31.12.2005.

Dobavljač dobara i davatelj usluga dužan je, na dan **31.12.2005.**, izvršiti obračun vrijednosti dobavljenih dobara i izvršenih usluga, a koja nije naplatio od kupaca i obračunati ih navedenim kupcima.

Obveza iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na usluge kooperanata glavnog izvođača radova.

Ako je obračun iz stavka 1. ovoga članka izvršen poslije **1.1.2006.**, a u kojem je evidentirana ukupna vrijednost dostavljene robe i izvršenih usluga, osnovica za obračun PDV-a je samo ona vrijednost koja je obračunata za razdoblje poslije **1.1.2006.**

Osnovica iz stavka 3. ovoga članka umanjuje se i za unaprijed plaćene iznose koji su uplaćeni do **31.12.2005.** i koji se odnose na promet investicijske opreme, stalnih sredstava, izgradnju nekretnina i usluge koje se trebaju izvršiti nakon **1.1.2006.**, ako je porez na promet proizvoda i usluga obračunat i plaćen sukladno propisima koji reguliraju oporezivanje po navedenoj osnovi.

Svaka faktura koja se ispostavi do **31.12.2005.**, a u svezi s kojom se ne izvrši promet dobrima ili uslugama, poništava se.

Svaki dobavljač robe, odnosno davatelj usluga koji obavlja kontinuirani promet dobara i usluga i koji ispostavlja naknadne fakture za takav promet, te izvrši obračun do **31.12.2005.**, obračunava porez na promet proizvoda i usluga sukladno propisima koji su regulirali oporezivanje po navedenoj osnovi.

Članak 74.

Konačni obračun poreza na promet proizvoda i usluga i rokovi za plaćanje poreza

Obveznici poreza na promet proizvoda i usluga dužni su, najkasnije do **20.2.2006.**, UNO dostaviti konačan obračun poreza na promet proizvoda i usluga, za razdoblje poslovanja od 1.1. do **31.12.2005.**

Porez na promet proizvoda i usluga, u svezi s kojim se javlja obveza obračuna do **31.12.2005.**, plaća se u rokovima i na način propisan za plaćanje tog poreza nakon podnesene prijave.

Iznos poreza na promet koji je uključen u nenaplaćena potraživanja na dan **31.12.2005.**, a koji nije plaćen po podnošenju prijave za razdoblje od 1.1. do **31.12.2005.**, plaća se istodobno s naplatom potraživanja, i to u roku od pet dana od dana primitka uplate, ali ne kasnije od **30.6.2006.**

Članak 75.

Popis nenaplaćenih faktura

Obveznici poreza na promet proizvoda i usluga dužni su sačiniti popis svih nenaplaćenih a ispostavljenih faktura, te izvršenih avansnih plaćanja na dan **31.12.2005.**, koji uključuje obračunati porez za svaki okončani promet dobrima i uslugama, te isti, zajedno s obračunom poreza na promet za razdoblje od 1.1. do **31.12.2005.**, dostaviti UNO.

Članak 76.

Popis robe u maloprodaji

Obveznici poreza na promet koji obavljaju promet na malo dužni su sačiniti popis proizvoda na zalihamu na dan **31.12.2005.**

Obveznici iz stavka 1. ovoga članka dužni su obračunati PDV sukladno odredbama ovoga zakona.

Obveznici su dužni UNO dostaviti inventurne liste zaliha do **10.1.2006.**

Svaki obveznik iz stavka 2. ovoga članka, koji nije obavezan platiti PDV, podnosi svoj PDV račun do **31.1.2006.** i plaća obračunati PDV do **28.2.2006.**

Prodajne cijene prati tržišna inspekcija sukladno zakonu.

Članak 77.

Popis određenih dobara u maloprodaji i ugostiteljstvu

Obveznici koji obavljaju trgovinsku i ugostiteljsku djelatnost, a obveznici su PDV-a sukladno ovom zakonu, dužni su na dan **31.12.2005.** izvršiti popis zaliha proizvoda (bezalkoholnih pića, piva, mineralnih voda, sokova, alkoholnih pića i vinskih destilata) po nabavnim cijenama s uračunatim porezom na promet proizvoda. Ista obveza vrijedi i za druge obveznike koji podliježu obvezi plaćanja poreza a koji svoje obveze u pogledu poreza na promet obračunavaju temeljem isporuka prodavaonicama ili drugim poslovnim jedinicama.

Ako se iznos poreza na promet koji je uključen u nabavnu cijenu ne može utvrditi, porez na promet utvrđuje se iz stopa obračunatih temeljem stopa prema Zakonu o porezu na promet.

Liste popisanih zaliha s naznačenim porezom na promet obveznici dostavljaju UNO do **10.1.2006.**

Kada UNO odobri inventurne liste dobara na zalihamu prema stavku 1. ovoga članka, porez na promet prikazan u inventurnoj listi tretira se, prema ovom zakonu, kao ulazni porez.

Obveznik ima pravo izvršiti odbitak ulaznoga poreza iz stavka 4. ovoga članka u srazmjeri s prometom, ali nema pravo na povrat ulaznog poreza po toj osnovi.

Obveznici iz stavka 1. ovoga članka dužni su izvršiti popis zaliha dobara - duhanskih prerađevina na dan **31.12.2005.**, te taj popis dostaviti UNO do **10.1.2006.**

Zalihe duhanskih prerađevina koje su popisane na dan **31.12.2005.** obveznici su dužni prodavati po cijenama koje su vrijedile na dan popisa dok se zalihe ne potroše.

Prodaju zaliha po maloprodajnim cijenama prati tržišna inspekcija sukladno zakonu.

Članak 78.

Zahtjev za registriranje za PDV

Osobe iz članka 12. ovoga zakona postaju obveznici prema odredbama ovoga zakona ako su u 2005. ostvarili ili procjenjuju da će ostvariti promet koji je veći od iznosa određenog u članku 57. stavak 1. ili katastarski prihod veći od iznosa propisanog u članku 44. stavak 3. ovoga zakona.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su zahtjev za registriranje podnijeti UNO najkasnije do **30.9.2005.**, osim poljoprivrednika koje UNO registrira po službenoj dužnosti.

UNO osobama iz stavka 2. ovoga članka izdaje rješenje o registraciji, najkasnije do **30.11.2005.**, a ostalim osobama najkasnije do **31.12.2005.**

Članak 79.

Kazne za prekršaje učinjene u razdoblju između stupanja na snagu Zakona i njegove primjene

Porezni obveznici koji, činjenjem ili nečinjenjem, naprave prekršaj u svezi sa samostalnim obavljanjem poslovne djelatnosti podliježu novčanoj kazni za prekršaje. Porezni obveznik:

- (a) koji ne obračuna vrijednost kupljenih dobara i izvršenih usluga za nabave na dan **31.12.2005.** (stavak 1. članka 73. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara 100% neobračunatog iznosa, a minimalno 500 KM;
- (b) koji ne plati porez na promet na propisani način i u propisanim rokovima (stavak 2. članka 74. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara 150% neplaćenog poreza na promet, a minimalno 500 KM;
- (c) koji ne plati iznos poreza na promet uključen u neplaćena potraživanja na dan **31.12.2005.** do **30.6.2006.** (stavak 3. članka 74. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu koji odgovara 150% neplaćenog iznosa, a minimalno 500 KM;
- (d) koji ne sačini popis na dan **31.12.2005.** svih ispostavljenih, neplaćenih faktura ili ih ne preda UNO u propisanom roku (članak 75. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu od 1.000 KM;
- (e) koji ne sačini popis na dan **31.12.2005.** svih dobara na zalihama ili UNO ne preda inventurne liste u propisanim rokovima (članak 76. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu od 1.000 KM;
- (f) koji ne sačini popis na dan **31.12.2005.** proizvoda po prodajnim cijenama gdje je porez na promet naveden odvojeno, ili ne podnese UNO inventurne liste u propisanom roku (st. 1. i 3. članka 77. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu od 1.000 KM;
- (g) koji ne podnese zahtjev za registriranje u propisanom roku (stavak 2. članka 78. ovoga zakona) bit će novčano kažnjen u iznosu od 5.000 KM.

Svaki zaposlenik, zastupnik ili posrednik obveznika, koji je odgovoran za izvršenje zadataka navedenih u prethodnom stavku, podliježe istoj novčanoj kazni kao i glavni obveznik za prekršaje prema stavku 1. u gornjem tekstu.

Kazne propisane st. 1. i 2. ovoga članka povećavaju se za 50%:

- 1. u slučajevima kada je porezni obveznik pravio smetnje s ciljem sprečavanja UNO u otkrivanju prekršaja; i
- 2. u slučajevima kada je porezni obveznik počinio prekršaj primjenom sredstava prijevare ili kroz uplitanje treće osobe koja nije zaposlenik poreznog obveznika i ne ovisi o njemu na bilo koji drugi način.

Članak 80.

Obustava primjene članka 33. ovoga zakona

Iznimno od odredaba članka 52. ovoga zakona, odbitak dijela ulaznoga poreza utvrđuje se temeljem stvarnih podataka o izvršenom prometu dobara i usluga na koje se PDV plaća, do **30.6.2006.**

Članak 81.

Primjena članka 37. ovoga zakona

Članak 37. ovoga zakona ne primjenjuje se na dobra na zalihama, koja su nabavljena prije 1.1.2006.

Članak 82.

Prestanak valjanosti propisa

Od 1.1.2006. prestaje primjena Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga ("Službeni glasnik BiH", broj 62/04).

Članak 83.

Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu 15 dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 1.1.2006., izuzev odredaba sadržanih u čl. od 72. do 79. ovoga Zakona, koje se primjenjuju od 1.7.2005.

Ovaj će zakon biti objavljen u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

"Službeni glasnik BiH", broj 35/05

Članak 5.

"Članak 83. Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu 15 dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se od 1.1.2006., izuzev odredaba sadržanih u čl. od 72. do 79. ovoga Zakona, koje se primjenjuju od 1.7.2005."

"Službeni glasnik BiH", broj 100/08

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

"Službeni glasnik BiH", broj 33/17

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se danom početka primjene propisa iz člana 208. Zakona o carinskoj politici u Bosni i Hercegovini.

ANEKS 1.

UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI

Stavak 5. članka 47.

(a) "Umjetnička djela" znači:

- slike, kolaži i slične dekorativne ploče, slike i crteži, koje su u cijelosti izrađene rukom, ustima ili stopalima umjetnika, osim planova i crteža za arhitektonske, inženjerske, industrijske, komercijalne, topografske ili slične svrhe, ručno ukrašeni proizvedeni artikli, teatarske dekoracije, studijska platna koja stoje u pozadini ili slična obojena platna. (oznaka KN 9701);
- originalne gravure, tiskane slike i litografije, koje predstavljaju otiske koji su proizvedeni u ograničenom broju primjeraka izravnu u crno-bijeloj boji ili u koloru od jedne od nekoliko ploča koje su u cijelosti izrađene ručno, ustima ili stopalima umjetnika, bez obzira na proces ili tehniku ili materijal koji je rabio, ali ne uključujući bilo kakav mehanički ili fotomehanički proces (oznaka KN 9702 00 00);
- originalne skulpture i statue, u bilo kom materijalu, pod uvjetom da su u cijelosti izrađene od strane umjetnika;
- odljevci skulptura, čija je proizvodnja ograničena na osam kopija koju nadzire umjetnik ili njegov nasljednik po pravu (oznaka KN 9703 00 00);
- tapiserije (oznaka KN 5805 00 00) i tekstilni proizvodi koji se stavljaju na zid (oznaka KN 6304 00 00) izrađeni rukom od originalnih nacрта koje su dali umjetnici, pod uvjetom da nema više od osam kopija svakog od njih;
- pojedini predmeti od keramike u cijelosti izrađeni i potpisani od strane umjetnika,
- cakline na bakru izrađene isključivo rukom, ograničene na osam brojevima označenih kopija koje nose potpis umjetnika ili studija, isključujući nakit, zlatninu i srebrninu;
- fotografije koje snimi umjetnik i koje otiska on ili koje se otiskaju pod njegovim nadzorom, potpisane i označene brojevima i ograničene na 30 kopija, uključujući sve veličine i okvirove;

(b) "kolekcionarski predmeti" znači:

- poštanske ili taksene marke, poštanski žigovi, koverti prvog dana, prethodno oštambiljani uredski materijal i slično, frankirani ili, ako nisu frankirani, da ne predstavljaju zakonsko sredstvo plaćanja i da nisu namijenjeni za uporabu kao zakonsko sredstvo plaćanja (oznaka KN 9704 00 00);
- kolekcije i kolekcionarski primjerci od zoološkog, botaničkog, mineraloškog, anatomskeg, arheološkog, etnografskog ili numizmatičkog interesa (oznaka KN 9705 00 00);

(c) "antikviteti" znači objekti osim umjetničkih djela i kolekcionarskih predmeta koji su stariji od 100 godina (oznaka KN 9706 00 00).

